

BV19.0185

Datum vergadering : 12 november 2019

Aanwezig

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Wouter Hoppenbrouwer, Georgine Zwinkels
VVD : Eric Kampinga, Matthijs Machielse
CDA : Hans van der Stelt, Charles van Harn
WIJ Lansingerland : Jan Jumelet, Jan Alsemgeest
CU : Jurjen Dieleman, Arjen Hofman
D66 : Michiel Muis, Ronald van der Stad
GroenLinks : Ivana Citterbartová, Menno Duk
PvdA : Valmir Xhemali

Voorzitter : Nelleke Bouman
Commissiegriffier : Lianne van den Houten

Wethouders : Simon Fortuyn en Kathy Arends

Afwezig

Leefbaar 3B : Henk Meester, Jan Pieter Blonk
VVD : Mauriel van As
PvdA : Sam de Groot

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur en heet aanwezigen welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van de heer Meester, voor hem is de heer Hoppenbrouwer aanwezig. De heer Blonk is afwezig en de heer Van As.

2. Insprekers

Er hebben zich 4 insprekers gemeld:

1. De heer Van Zwet, inzake huisvesting arbeidsmigranten;
2. Mevrouw Van Vliet, inzake Berkel Centrum West;
3. De heer Vreugdenhil, inzake Berkel Centrum West;
4. De heer Binckhorst, inzake Berkel Centrum West.

Inspreker 1:

De heer Van Zwet: Bedankt voor de uitnodiging om hier aanwezig te zijn. Ik vraag aandacht voor het verzoek wat is gedaan door mijn koper en door mezelf om de woning aan te wenden voor het vestigen van arbeidsmigranten. Dat is niet gelukt. Mijn woning staat aan de Hoefweg 170 in Bleiswijk en bevindt zich dus in het buitengebied. De woning is een twee-onder-een-kap, een eengezins-plattelandswoning. Het besluit is gedateerd uit 2018. Mijn vrouw en ik besloten toen om de woning te koop te zetten, waar diverse redenen voor waren. Ik wil dat in een klein comité toelichten, ik vind het niet perse noodzakelijk om dat nu te doen. Het woonoppervlakte van mijn woning is 180m². Het beschikt over 8 kamers, heeft parkeergelegenheid voor 2 auto's aan de voorzijde en kan aan de achterzijde worden uitgebreid voor meerdere voertuigen. Dat heeft de voormalige bewoner ook gedaan voor zijn hoveniersbedrijf, waar hij zijn voertuigen stalde. In 2018 hebben we het te koop gezet. Dat heeft toch wel wat voeten in aarde gehad. Een half jaar geen resultaten, daarna besloten om een tweede makelaar in te schakelen met hetzelfde resultaat: geen succes. In juli 2019 meldt zich een koper, de heer Ruigrok. We zijn er bijzonder blij mee, eindelijk zien we een beetje een lichtje branden. Er wordt zorgvuldig gevraagd wat er mogelijk is, wat de mogelijkheden zijn. In die gesprekken komt naar voren, dat de koper gesprekken heeft gevoerd met de gemeente Lansingerland voor het uiteindelijke doel, het vestigen van arbeidsmigranten aan de Hoefweg 170. De reden voor de koper zijn de korte afstand tot de werkplek van de arbeidsmigranten en wij zijn daar bijzonder blij mee, wij kunnen eindelijk naar een andere en misschien wat rustige woonsituatie uit gaan zien. Dat de woning voldoet aan de criteria van de koper, kort bij de

werkplek, geschikt te maken woning aan de Hoefweg 170 en het aanbieden van een kwalitatief goede en correcte woonruimte. Ruigrok is voornemens arbeidsmigranten te gaan huisvesten als stelletje, dus niet 8 mannen of vrouwen apart, nee, puur voor de sociale controle stelletjes. Deze arbeidsmigranten, medewerkers van Ruigrok zijn werkzaam bij een vestiging in Bleiswijk op twee locaties, namelijk de Greenery en Greenpark. De aantallen variëren van 60 tot 100 mensen, die daar te werk worden gesteld. Zoals ik meldde: wij zijn blij om op een gegeven moment een keer afscheid te gaan nemen van onze woonsituatie in het woongebied, waarin we leven. De reden om daar te vertrekken zou ik graag een keer nader willen toelichten. Ik doe wel navraag bij diverse gemeenteambtenaren: jongens, is dit een kansvol gebeuren of wordt het afgeschoten. Al vrij snel blijkt dat de ambtenaren aangeven: joh, dit is mogelijk. Positief. Wacht even op de verruiming van de beleidsregel, dan wordt het makkelijker, dan zien we meer kansen. Een tweede mogelijkheid die wordt geboden is een pilot, waarin de woning zou worden opgenomen. Het probleem voordat de beleidsregel is geactualiseerd is: de koper wil er 8 vestigen, nu is toegestaan 6, in de oude beleidsregel. De nieuwe beleidsregel geeft aan, dat dat ruimer gaat worden. Daar wordt een aanvraag voor ingediend bij de gemeente en al vrij snel komt daar het antwoord op: joh, de parkeergelegenheid kan een probleem worden, daar moet een oplossing voor gevonden worden. Dat gebeurt, dingen worden aangepast en in september wordt er een aanvraag ingediend. De teleurstelling die daarop volgt, is voor ons groot, erg groot zelfs, omdat we op 8 oktober te horen krijgen: joh, er wordt op deze woning geen, of, de aanvraag kan niet worden behandeld of positief worden behandeld, omdat blijkt dat er is ingezoomd op de woning. Dat is op zich sowieso opmerkelijk. In eerste instantie is gezegd: Hoefweg 170 is bekend. Er moest een tekening aangeleverd worden, de brochures aangeleverd. Later is gezegd dat ze aan het inzoomen zijn geweest. Het is een persoonlijke mening. Het inzoomen zou gebeurd kunnen zijn doordat derden zich meerdere malen geprobeerd hebben zich in ons leven te mengen. Maar dat is een puur persoonlijke mening. Het is zuur. De aanvraag is ingediend op 22 september, de beleidsregel is ingegaan op 3 oktober 2019, dus eigenlijk voordat de beleidsregel geactualiseerd wordt. Het wordt nog wat ongemakkelijker als ons het bericht bereikt dat de summiere uitleg wordt gelezen door mevrouw Hoek, advocaat van Cees Advocaten, die in opdracht de situatie bekijkt wat wel en wat niet toegelaten kan worden. Mevrouw stuurt een notie aan medewerkers van de gemeente Lansingerland en wethouder, waarin ze opmerkt dat het allemaal erg inconsistent lijkt. Ik heb de heer Van Harn benaderd n.a.v. het afwijzen van en hij zegt ook: vreemd. Kort bij de werkplek, we zijn juist op zoek naar zulk soort locaties. En geeft mij de raad om contact op te nemen met de heer Ammerlaan. Dat doen we ook. Er volgt een prettig gesprek. Eigenlijk wordt gesteld: het zou juist een prachtig mooie locatie zijn, goed binnen het kader van het huisvestingsbeleid van de gemeente Lansingerland, een prachtig mooi punt, zoals het CDA in zijn stukken zet. Kort op de werkplaats, we voorkomen dat 100 auto's het terrein op en af gaan rijden of de gemeente in en uit rijden op provinciale wegen. We weten dat Zalando zich gaat vestigen, Jumbo zich gaat vestigen. Er wordt gesproken van een Holland Rail Terminal. Dat betekent dat er een bom aan werkgelegenheid gaat ontstaan. Het zullen echt niet alleen mensen van hier zijn, daar zullen ongetwijfeld veel uitzendkrachten worden aangetrokken. De voorzitter verzoekt of hij zijn betoog wil beëindigen met nog één zin. Heel kort. De heer Van Zwet: Ik zou graag willen dat de raad nog een keer in gesprek wil en wil kijken of het toch niet mogelijk is om vergunning te verlenen op de woningen.

De heer Kampinga: Wat mij aldoor door het hoofd speelt: heeft u nog persoonlijk contact kunnen leggen over dit onderwerp met de wethouder in kwestie? U treft het natuurlijk, dat tijdens het ontstaan van het beleid, voornamelijk gericht op glastuinbouw enzovoorts, u een beetje het slachtoffer wordt van het beleid. Hoe kijkt u er tegen aan? De heer Van Zwet: Dat is precies zoals ik het voel. Er is contact geweest met de wethouder, mevrouw Arends. Daar hebben we niet inhoudelijk op de zaak ingegaan, mede omdat ik erg van slag was van wat er allemaal speelde en gebeurde. Daar kwam bij: je zit tegenover drie personen, even een ongemakkelijke situatie. Ik had eigenlijk gehoopt en verwacht één op één te zitten met de wethouder. Dat bleek dus anders te zijn. Inderdaad, op 22 september heeft de koper de aanvraag ingediend en is het beleid daarna gewijzigd. Maar als ik de stukken van de advocaat en anderen beluister, ben je nu slachtoffer van dit beleid. Het meest bizarre, vind ik: er is een mogelijkheid om binnen het huidige beleid medewerking te verlenen. Dan snap ik niet waar de weigering op gestoeld is.

De heer Van Harn: Dank voor het inspreken. Heeft u ook aan de ambtenaren of de wethouder gevraagd wat zij verstaan onder het buitengebied? De heer Van Zwet: Dat heb ik specifiek niet zo gevraagd. In de notitie van mevrouw Hoek staat dat wel specifiek aangemerkt. Ze geeft ook aan dat het daarvoor net iets anders is dan er wordt geoordeeld.

De heer Hoppenbrouwer: Ik moet even wennen aan de commissie ruimte met zoveel insprekers en zoveel paperassen. In de commissie samenleving is dat wel anders. Het is me een waar genoegen. Allereerst mijn complimenten voor het inspreken. Ik weet dat het heel spannend is voor u, maar u heeft het top gedaan. Ik was even benieuwd naar één van uw zinnetjes. Dat de woning alleen geschikt gemaakt zou worden voor stelletjes, dus niet alleen mannen of alleen vrouwen. Is dat echt afdwingbaar? Kan je dat

garanderen, bij wijze van spreken, dat dat dan ook daadwerkelijk gaat gebeuren? De heer Van Zwet: Afdwingen kan je dat sowieso niet. Maar als een koper zegt: dat gaan wij doen. Hij heeft 1.000 tot 1.500 mensen werkzaam, dan denk ik dat in dat bestand van die man het weldegelijk is in te vullen. De heer Hoppenbrouwer: Dat is dan misschien voor de wethouder nog even. Begrijp ik nu uit uw woorden, dat u eigenlijk niet weet waarom die vergunning nou niet verleend wordt? Proef ik dat nou goed? Dat weet u niet? De heer Van Zwet: Het dringt niet voldoende tot hem door. Er staan zoveel gronden, dat is eigenlijk suggestief. Geluidsoverlast, afvaloverlast, parkeerprobleem. Op korte afstand van Hoefweg 170 hebben we een groot parkeerterrein wat eigenlijk altijd vrij is, maar het zou zomaar mogelijk zijn om in de tuin meerdere voertuigen te parkeren. Als ik dan het betoog van mevrouw Van de Hoek leest, dan past het allemaal wel.

Inspreker 2:

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel. Ik citeer. Geachte leden van de commissie ruimte, geachte voorzitter. Allereerst bedankt voor de tijd. Ik ben Kim van Vliet, moeder van twee kleine kinderen, woonachtig in Berkel Meerpolder en lid van de medezeggenschapsraad van basisschool Het Bakken. Ik benoem graag de positieve dingen, want die zie ik genoeg. Ik zie in het ontwerp veel aandacht voor de veiligheid rondom de scholen. De fietsbrug is een mooi ontwerp en biedt een praktische oplossing voor het loop- en fietsverkeer. Dit verkeer krijgt een eigen overzichtelijke route en zo wordt voorkomen dat al dit verkeer door het nieuwe centrum heen moet. Tevens zie ik bij de bouwwerkzaamheden een persoon staan, die het verkeer regelt. Deze aandacht voor veiligheid doet mij goed. Een punt dat ik graag onder uw aandacht zou willen brengen, is de situatie buiten het ontwikkelgebied. Om verkeersoverlast in de Röntgenstraat te verminderen, wordt er een poller in deze straat aangebracht. Als alternatieve route voor het tijdelijk parkeren tijdens haal- en brengtijden wordt de Oudelandselaan genoemd. Dat zou als gevolg hebben dat tijdens de drukke haal- en brengmomenten het aantal verkeersbewegingen in dat gebied toeneemt. Dit kan mogelijk gevaarlijke situaties opleveren voor de kwetsbare verkeersdeelnemers in dat gebied. Hartelijk dank voor uw aandacht.

Mevrouw Zwinkels: Toevallig kom ik zelf vrij vaak in de Röntgenstraat om half negen 's morgens. Wat mij opvalt is ook het gedrag van de ouders. Er wordt rustig twee, drie dubbel geparkeerd en dat brengt heel gevaarlijke situaties met zich mee, zowel op de Oudelandselaan als op de Röntgenstraat. Dan vraag ik me af wat er gedaan wordt aan het opvoeden van de ouders, want het wordt nu neergelegd als een gevaarlijke situatie, maar het is heel veel gedrag. Wordt daar iets aan gedaan door uw raad? Mevrouw Van Vliet: Nee. Niet vanuit de MR. Dat ligt buiten onze invloed.

Inspreker 3:

De heer Vreugdenhil: Goedenavond raadsleden. Ik spreek in namens bewoners van Westersingel 53 t/m 67, beter bekend als de arbeidershuisjes in het centrum van Berkel. Wij zijn bijzonder blij met de inpassing van onze huizen in het plan. Ik moet daar bijzondere complimenten geven aan de betrokken ambtenaren, hoe dat vorm gegeven is. En ook jullie, want jullie hebben er ook het e.e.a. aan gedaan. Dank u wel daarvoor. Ik heb toch een punt, waar ik aandacht voor wil vragen. Dat is het parkeren. Het parkeren voor onze huizen is nu al regelmatig, met name op zaterdag en woensdag, een groot probleem. Daarnaast vervallen de parkeerplaatsen bij Verhage. Onze plekken of de plekken die voor onze huizen zijn, zijn de plekken het dichtst bij het centrum. Vooral als je uit het noorden komt, wil je heel graag bij de eerste parkeerplaats vlakbij de Lidl parkeren. Dit trekt allerlei verkeer aan, wat eigenlijk niet nodig is. Daardoor krijg je rond rijdend verkeer, waardoor ook op het winkelgebied druk komt te staan. Mijn verzoek is om daar nog eens goed naar te kijken, of er nog mogelijkheden zijn, bijvoorbeeld parkeerplaatsen met omwonendenvergunning of een blauwe zone gecombineerd met ontheffing voor bewoners. Of dat er minder validen parkeerplaatsen gemaakt worden met ook ontheffing voor bewoners. Er zijn in dat gebied helemaal geen minder validen parkeerplaatsen, dus wat dat betreft zou dat een prima oplossing zijn. Ik wilde graag daarover nog een keer in gesprek met de raad of een afvaardiging, zodat we daar een goede oplossing voor kunnen vinden. Dank u wel.

De heer Jumelet: Dank u wel voor de inspraak. Een hele praktische vraag. Stel nou, dat de plekken die u bedoelt openbaar blijven, wat betekent dat dan voor het parkeren voor bewoners in het rijtje waar u woont? Waar kunt u uw auto dan kwijt? Met name op de zaterdagen en woensdagen? De heer Vreugdenhil: Dat is een eind verder weg. De parkeerplaatsen aan de Westersingel, bij de Boerhaavelaan rechtdoor, daar heb je een aantal parkeerplaatsen. Maar het probleem is gewoon dat die vaste parkeerplaatsen ingenomen worden door winkelpersoneel, die heel de dag de auto neerzet. Dan ben je die plekken gewoon kwijt. Dat wordt alleen maar versterkt, doordat plekken bij Verhage vervallen. De heer Jumelet: Dus u verwacht eigenlijk, op het moment dat daar geen voorziening wordt getroffen, dat u eigenlijk als bewoners de auto niet kwijt kan in het gebied. De heer Vreugdenhil: Klopt.

De heer Muis: Dank u wel voor uw inspraak, meneer Vreugdenhil. Ook dank voor de suggesties. We zullen het straks mee nemen bij de bespreking van het agendapunt. Mijn vraag is: heeft u tijdens de gesprekken met de ambtenaren over de inpassing met groen en water ook dit parkeerprobleem daarin naar voren gebracht? De heer Vreugdenhil: We hebben het daarin naar voren gebracht, maar nog niet in detail besproken. De heer Muis: Om hoeveel parkeerplaatsen zou het ongeveer gaan voor deze woningen. Ongeveer. De heer Vreugdenhil: Ik meen een stuk of vijf.

De heer Hoppenbrouwer: Nu ben ik de draad even kwijt. U heeft het over vijf, terwijl ik in uw mooie voorbereiding zie. Niet? Sorry. Dan heb ik geen papiertje gezien. Zou het dan helpen met van die stangen. U zegt dat het om vijf plekken gaat. Zou u dan geholpen zijn met het afschermen van vijf plekken met zo'n stang. Zou dat u helpen? Is dat een alternatief? Een redelijk alternatief. De heer Vreugdenhil: Dat zou helpen. Zelf denk ik dat als er mindervaliden plekken gemaakt worden met een ontheffing, zodat de mensen die in ons rijtje wonen daar wel de auto mogen parkeren, alles opgelost is. Daardoor zijn de mindervaliden plaatsen vlak bij het centrum opgelost en je hebt ook opgelost dat het verkeer niet allemaal rondjes gaat rijden, want iedereen blijft zoeken tot ze uiteindelijk vlak voor de Lidl terecht kunnen. Mijn voorkeur is: die mindervaliden plaatsen.

Inspreker 4:

De heer Binkhorst: Goedenavond mevrouw de voorzitter, vertegenwoordiging van B&W, van de raad. Ik spreek namens de bewoners Westerplein. Al heel lang heeft de projectorganisatie gesproken met allerlei vertegenwoordigers van bewonersgroepen, winkeliers, winkeleigenaren, weet ik wat niet al. Eén groep waar ze niet mee gesproken hebben in die fase, zijn de bewoners Westerplein. Pas in juli van dit jaar, toen er een brief huis-aan-huis werd verspreid over de vordering van de plannen en dat het nu allemaal echt ging beginnen, werden mee genomen in die mailing. Ook direct daarna hebben we actie ondernomen en contact gezocht met de projectorganisatie. Op dat moment sta je dus als bewoners Westerplein wel op achterstand, want al direct werd duidelijk dat het plan goeddeels was ingetekend. Parkeerplekken, daar zat de projectontwikkelaar boven op en Albert Heijn. Dus erg veel viel er voor ons niet meer te verdienen. Terwijl die groep bewoners Westerplein gekenmerkt wordt. Het zijn nota bene 40 appartementen, midden in het doelgebied, merendeels bewoond door bewoners van 80+, die nota bene bewust hier zijn komen wonen ooit, in de afgelopen 20, 25 jaar, vanwege de voorzieningen, vanwege de parkeerplaatsen en de winkels. Ik heb in een vroeg stadium daar al informeel bij gemeenteraadsleden en de gemeente zelf aandacht voor gevraagd. Daar is in die fase nooit respons op gekomen. Dat betekent dat juist deze kwetsbare groep nu dadelijk met lege handen staat. Oudste rechten op de bewoners van de arbeidershuisjes na en de hoogste leeftijd. Gemiddelde leeftijd dan, want ik ben niet representatief voor de gemiddelde leeftijd van dit appartementengebouw. Feit is, dat zoals het nu ingetekend staat op het plan er te weinig parkeerplaatsen zijn in zijn algemeenheid. Oké, dat is een bewuste keus. Dat er parkeerplaatsen zijn toebedeeld aan alle bewoners van de nieuwe appartementengebouwen, die er komen. Dat er met iedereen rekening is gehouden, met winkelend publiek in hele sterke mate met de wens, de eis van Albert Heijn. Maar dat de bewoners Westerplein daar niet in mee zijn genomen. Die bewoners Westerplein, nogmaals ik benadruk het nog een keer, de leeftijd is belangrijk, die kunnen niet met hun vuilniszakje naar het andere eind van het parkeerterrein sjouwen. Die kunnen niet op willekeurig elk moment van de dag, in het donker, in de nattigheid, hun auto achteraan op het parkeerplein bereiken. Want wat is de praktijk? De dichtstbijzijnde plekken worden ingenomen door het winkelend publiek en daar zijn de vrije plekken niet. Die vrije plekken zijn verderop gelegen en er zijn geen plekken ingetekend voor de bewoners Westerplein. Wat willen wij? Heel duidelijk: voldoende parkeergelegenheid toegewezen, toegewezen, ondanks dat we te verstaan hebben gekregen dat dat niet kan, toegewezen aan de bewoners Westerplein. Pakweg 24 plekken voor 40 appartementen. We willen een veilige infrastructuur, niet zoals nu kriskras fietsers over de voetgangersgebieden. Als wij de deur uit komen van onze appartementengebouwen worden we plat gereden door de scooters en de fietsers. Veilige infrastructuur dus. Nabije afvalvoorzieningen. Ik heb begrepen van J. met wie we uitstekende gesprekken hebben gehad, dat daar inmiddels aan gewerkt wordt. En structureel handhaving op afspraken, op gedrag van jongeren en uitgaanspubliek en fietsers. Dank u wel.

De heer Jumelet: Dank u wel voor uw inspraak. Waar ik benieuwd naar ben, u noemde in het slotstuk van uw inspraak dat u goede gesprekken heeft gehad met de ambtelijke vertegenwoordiging. Maar ik neem aan, dat dit daar ook aan de orde gekomen is. De heer Binkhorst: Natuurlijk. De heer Jumelet: De vraag stellen is het antwoord geven, denk ik. Dat is de reden waarom u hier staat. Mijn vraag is: u heeft daar de parkeerplaatsen besproken, maar wat was het antwoord vanuit de ambtelijke organisatie of van de wethouder als het daar om gaat? De heer Binkhorst: Dat is heel duidelijk, zoals ik al eerder aangaf. In de eerste plaats: parkeerplekken mogen niet toegewezen worden in het openbaar gebied, is ons te verstaan gegeven. In de tweede plaats: op het moment dat wij in beeld kwamen, was eigenlijk alles al vergeven. Had de projectontwikkelaar alle plekken voor zijn appartementengebouwen al toebedeeld gekregen, had

Albert Heijn zijn plekken toebedeeld gekregen voor zijn winkels in ruil voor een andere deal met de gemeente. Dus er was voor ons niets meer te verhapstukken. Daar kan de ambtenaar met zijn team dan op dat moment ook niet meer zoveel aan doen. Zo is het naar ons mede gedeeld.

De heer Muis: Dank u wel voor uw inspraak. U heeft het over een kwetsbare groep, ouderen vooral. Ik neem aan dat daar misschien een aantal bij is, dat niet zo goed ter been is, maar nog wel een voertuig hebben. Heeft u een idee wat de behoefte is aan invalidenplaatsen van die 24? Kan u daar een inschatting van maken? De heer Binkhorst: Klopt. Van die 24? Niet alle 24, want ik kan nog redelijk uit de voeten. Het zijn 40 appartementen. Met de huidige pakweg 6 of 7 parkeerplekken voor mindervaliden vlak bij de voordeur en 4 nog wat verder op zijn wij bediend, maar dat blijft in het nieuwe plan niet zo. Er is natuurlijk een groot, grijs gebied tussen iemand die recht heeft op een invalidenplek of recht kan laten gelden en al die andere mensen van 80+ die geen marathon meer kunnen lopen, die niet meer iedere dag een half uur naar de auto kunnen wandelen of de moeite kunnen nemen om te wandelen, maar die nog niet in aanmerking komen voor een parkeerkaart. Dat grijze gebied omvat die 24 plekken, waar ik het eerder over had.

De heer Hofman: Dank u wel voor de inspraak. U stelt dat u ter kennis is gegeven, dat het toewijzen van parkeerplekken niet kan. Is in hetzelfde gesprek ook ter sprake gekomen dat er voor bewoners van blok B wel parkeerplekken worden toegewezen? U refereert daar aan in uw stuk. De heer Binkhorst: Niet zo specifiek, maar wel algemeen. De heer Hofman: Hoe kunnen we dat relateren aan dat u te kennen is gegeven, dat het niet kan, terwijl het op andere plekken wel kan. Kunt u daar iets over zeggen? De heer Binkhorst: Ik denk dat de projectontwikkelaar er eerder bij was dan wij. De heer Hofman: Dat is iets anders dan dat het niet kan. De heer Binkhorst: Laat ik het dan zo formuleren: dat het nu niet meer kan.

De heer Hoppenbrouwer: Nee, mijn vraag is net gesteld.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 8 oktober 2019

Er zijn geen opmerkingen ontvangen. Het verslag wordt ongewijzigd vast gesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Inventarisatie rondvraag:

Er zijn geen rondvragen binnen gekomen.

5. Bespreekpunten:

5.a Inrichtingsplan openbare ruimte Berkel Centrum West

De heer Muis, D66: Zoals we ook bij de beeldvorming hebben aangegeven, zijn wij blij dat veel wensen en ideeën vanuit de raad zijn meegenomen bij het inrichtingsplan. Een heleboel dingen en die ga ik allemaal niet opnoemen, maar met name de vrij liggende fietsbrug en ook de betere inpassing van de woningen aan de Westersingel, dat die onderdeel zijn geworden van de uitwerkingen, dat vinden wij positief. Toch hebben we nog enkele aandachtspunten voor de verdere uitwerking en realisatie. We onderschrijven de technische vragen, die door collega fracties zijn gesteld. Dank voor het stellen van die vragen. Specifiek m.b.t. het vergroenen van de gevel van blok 1, vanuit L3B. Vanuit onze optiek is een bomenrij toch echt iets anders dan het vergroenen van een gevel, dus wij vragen de wethouder zich hier alsnog voor in te zetten en eventuele aanmoedigingen daartoe vanuit L3B of andere fracties zullen wij dan ook zeker steunen. Hoewel, we hebben het hier natuurlijk gewoon ter bespreking en geen besluitvorming, dus we moeten kijken welke vorm we daaraan willen geven als raad. Verder de vragen m.b.t. de fietsparkeerplaatsen vanuit GL. Wij vroegen ons inderdaad ook af of 350 plaatsen wel voldoende zullen zijn. Het is in elk geval goed te lezen, dat het college onderzoekt of er een ondergrondse bewaakte fietsenstalling kan komen. Maar los daarvan vragen wij toch ook aandacht voor voldoende kleinere plaatsen waar je je fiets kwijt kunt. Die staan er wel, maar het is vooral de beoordeling of deze op logische plaatsen worden gerealiseerd, want bezoekers gaan echt niet het hele centrum door om eerst hun fiets ergens te stallen om vervolgens weer terug te lopen naar de specifieke winkel waar ze willen zijn. Tijdens de beeldvorming stelde de heer Hoppenbrouwer voor om ook de inrichting en vergroening van de openbare ruimte, of de ruimte tussen de scholen en appartementen bij de Oudelandselaan en de Röntgenstraat, alles wat er tussen zit aan gebied, vooral versteend gebied, mee te nemen bij de inrichting. Wij ondersteunen dit pleidooi van harte. We horen ook graag van de wethouder wat daarmee gedaan kan worden of dat wij daartoe moeten aanmoedigen. Het bestemmingsplan. Een tijd terug hebben we gevraagd naar de groene inrichting van het centrum en dat was reden waarom wij graag dat inrichtingsplan terug wilden zien hier in de commissie. We hebben dat ook wel gezegd bij de beeldvorming. Uit het plan blijkt nu dat veel groen voornamelijk bestaat uit

bomen. Als je dat van boven ziet op een kaart, dan denk je: zo, dat is groen. Maar het duurt natuurlijk heel lang eer dat dat echt groen is. Op sommige plekken staan hele mooie, grote bomen, maar het gaat echt lang duren voor ze zo mooi groot en groen zijn als in de artist impressions. Wij missen dan ook een verdere uitwerking op detaillering van het groen. Het kan zijn, dat dat dan nog komt. Dan denken wij aan plantsoenen, bloembakken, gras in combinatie met bloemperken of bomen. Ook in het achterhoofd de discussie van het centrum van Bergschenhoek. Dat we niet, straks als het klaar is, weer discussies krijgen over hanging baskets en dat soort dingen. Dus liever aan de voorkant goed geregeld dan achteraf knippen en plakken. Dan nog een plein met een fontein, dat is mooi, maar qua waterberging of hittestress zal er vanuit de Berkelse plas voldoende water en bergmogelijkheid het centrum in komen. Het is inderdaad heel mooi, maar we vragen ons af of je zo'n plein toch niet iets groenen zou kunnen inrichten. We horen graag van andere fracties of zij ook meer groen zouden willen zien in de uitwerking van het hele centrum en dan met name bij de inrichting van het Westerplein. Tot slot de inspraakreacties. De heer Vreugdenhil, hoe het zit met de mogelijkheid van bewoners om te kunnen parkeren in de nabijheid van hun woning. Ja, we horen graag van de wethouder of er op zoek wordt gegaan naar een oplossing. De oplossingen die zijn geschetst, of die kansrijk zijn of niet. En of ze in elk geval kan toezeggen, of hij, daarover in gesprek te gaan met bewoners van Westersingel 53 t/m 67. Tot slot vanzelfsprekend ook de inspraakreactie, de laatste, over de woningen aan het Westerplein. Hoe het zo kan zijn dat inwoners zo laat betrokken worden, terwijl ze midden in een plangebied zitten en dat je dan toch wel een alternatief moet hebben. Ik hoor dan graag wat dat alternatief is. Dank u wel.

De heer Machielse, VVD: Een positieve noot van onze kant. We zijn ontzettend blij dat we nu in deze fase zijn aanbeland. Dat we een plan, wat al tientallen jaren op verschillende stapels heeft gelegen, nu steeds dichterbij zijn uitvoering zien komen. Zelfs de eerste werkzaamheden zijn al begonnen. Een plan wat een groot aantal woningen toevoegt aan ons mooie centrum en waarmee we nu ook zien hoe we die openbare ruimte één gaan maken, dat hele centrum. En ik heb toevallig vandaag even terug gekeken naar hoe het eerste concept inrichtingsplan openbare ruimte eruit zag, wat we plusminus een jaar geleden hebben ontvangen en hoe de huidige variant eruit ziet. Dat is echt een wereld van verschil en in die zin ook een compliment aan ons allen, maar vooral ook de ambtelijke organisatie en het projectteam, waarin zoveel suggesties en opmerkingen van omwonenden, medezeggenschapsraden en al wat dies meer zijn, zijn mee genomen. Dus dat is enorm positief. Maar ook een paar aandachtspunten van onze kant met een paar vragen aan de wethouder daarbij. Laat ik even beginnen met parkeren. Een aantal insprekers hebben hier vragen over gesteld, specifiek voor aangewezen plekken. We zien een aantal mindervaliden plekken opgenomen. Ik denk dan: als er kwetsbare groepen zijn, bewoners, ouderen, mensen die er al langere tijd wonen, dan zouden die groepen wellicht in aanmerking komen voor een mindervaliden parkeerkaart. Nu is er een aantal plekken opgenomen in het plan. Eerder is technisch aangegeven, dat het allemaal doorgerekend is en moet kloppen. Nu is mijn vraag en misschien ook gelijk een suggestie voor de heer Muis: hoe ingewikkeld is het, verkeerstechnisch gezien, om het aantal mindervaliden plekken uit te breiden? Dat zijn grotere plekken dan normale plekken, dus om dat ook na realisatie nog aan te passen, als blijkt dat we inderdaad een 24-tal extra mindervaliden plekken in het centrum moeten gaan aanwijzen? Hoe ingewikkeld is dat dan verkeerstechnisch? Diezelfde vraag in een andere vorm geldt ook voor het aantal parkeerplaatsen. We hebben daar eerder ook over gesproken, over het wel of niet halen van de parkeernorm. En de 30 plaatsen die we op papier tekort zouden komen bij realisatie van het cultuurhuis. Maar wij zien bijvoorbeeld op de Terpstraat, waar we eerder over hebben gesproken, dat het college zegt dat het verkeerskundig lastig om het als blauwe zone aan te wijzen, omdat daar een verkeersbesluit voor genomen moet worden met inzage legging et cetera. Hoe ingewikkeld is dat voor Berkel centrum west? Wanneer in de praktijk zal blijken, dat die parkeernorm niet gehaald wordt en er teveel parkeerdruk is, om dan alsnog meer delen als blauwe zone aan te wijzen en daarmee toch eigenlijk personeel van winkeliers, semi te dwingen dan wel te verzoeken, om buiten het centrum te gaan parkeren en voor bewoners blijvend ontheffing te geven. Hoe ingewikkeld is dat? Die twee vragen over parkeren. Wat betreft het fietsparkeren eigenlijk een andere vraag. We zien een grote toename van het aantal fietsparkeerplaatsen en steun voor het onderzoek om dat in blok B nog mee te nemen, maar daar wel een paar vragen bij. We zien ook heel veel fietsparkeerplekken verspreid door het centrum. Als ik goed kijk naar de huidige bebording van vele delen in het centrum, dan is dat een voetgangersgebied. Hoe ruimt het college dat dan met het aanwijzen van veel fietsparkeerplaatsen midden in het centrumgebied? Nodigen we dan niet juist mensen uit om te gaan fietsen waarin we wandelen willen toejuichen? Levert dat dan niet juist weer gevaarlijke situaties op i.p.v. de veiligheid die we allemaal beogen? Dan het laatste aandachtspunt. Ik wil graag een lans breken voor het afvaldossier, want ik heb even opnieuw gekeken naar het eerste concept inrichtingsplan, waar we op meer plekken ondergrondse afvalcontainers zagen. Daarom zou hij graag van de wethouder willen horen of het niet mogelijk is om er nog meer aanwijzingen voor te doen op het huidige concept definitief ontwerp. En of er dan nog een herziening van het concept definitief ontwerp plaats moet vinden. Dan kom ik bij het aandachtspunt van de heer Muis, zijn verzoek. Zouden we niet meer groen willen zien in het centrumgebied? Altijd, meneer Muis. Ik wil het wel even in samenhang zien, want als we

fietsparkeerplekken aanwijzen, een fietsroute in het centrum hebben en wandelgebieden, dan zullen we daar toch ook een degelijke infrastructuur voor moeten hebben, want over het gras kun je niet blijven fietsen, weet ik dan uit ervaring. Daarvan zou ik graag de reactie van het college willen afwachten. Verder een positieve noot van onze kant. We zijn blij met deze uitwerkingen en trots op de werkzaamheden, die in het centrum gaan plaats vinden. Dank u wel.

De heer Van der Stelt, CDA: Ook het CDA is heel positief over deze uitwerking. Niet alleen om wat er inhoudelijk staat, maar ook, zoals vorige spreker heeft aangegeven, hoe is omgegaan met vorige inspraken van omwonenden en andere belanghebbenden. Wij vinden dat er op een heel goede manier recht aan is gedaan. Ik ga het beknopter houden, omdat ik in grote mate ook kan aansluiten bij de woorden van vorige spreker. Even wat betreft de aangehaalde verkeersproblematiek, zoals die ook vandaag door insprekers naar voren is gebracht. Natuurlijk heeft het college de reactie willen afwachten, maar wel op voorhand willen mee geven om zoals gevraagd toch ook nog met bewoners in gesprek te gaan waar om is verzocht, om te kijken of er ook alternatieven mogelijk zijn. De suggestie van het aanwijzen van een omwonenden vergunning in het geheel van blauwe zones, dat lijkt ons op zichzelf een prima oplossing. Goed om in overleg met bewoners nog eens goed te kijken wat er aan gedaan kan worden. Dat geldt ook t.a.v. de inspraak van de heer Binkhorst. Het punt van de heer Muis, groen. Ja, ook vanzelfsprekend hoe groener hoe beter, maar we wachten even de reactie van het college af wat er nog mogelijk is. Ik aarzel even, want ik wil ook niet teveel dingen nu opwerpen. Wat ons betreft een heel mooi inrichtingsplan. Daar waar er nog dingen verbeterd kunnen worden, kleinschalige dingen, vooral in reactie en in samenspraak met bewoners zou daar nog even naar gekeken moeten worden. Wat ons betreft kunnen we dit zo snel mogelijk verder doen geleiden via het college. Dank u wel.

De heer Jumelet, WIJ: Ook de fractie van WIJ is blij met het inrichtingsplan zoals het er nu ligt, maar om een historische term te gebruiken: er is nog een aantal rafels die de aandacht vragen. Daar kom ik zo even op terug. Waar wij toch wel wat verbaasd over waren tijdens de beeldvormingsavond was het onderdeel over het Westerwater, het stuk tussen de Vis en de Xenos. Daar wordt, wat niet eerder aan de orde was geweest, inderdaad een investering gedaan. Wij vroegen ons af of die aanpassing daar niet gewoon om een besluit vraag van de raad. Er werd gezegd: het zit in de grex. Maar het moet toch betaald worden, of het nou via de grex is of via een krediet. Volgens mij moet de raad daar toch een besluit over nemen. De heer Machielse, interruptie: Korte vraag. Wat vindt u eigenlijk van de uitwerking, zoals die nu voor ligt, voor het midden deel van het centrum? Vindt u dat positief of negatief? Ik vind het persoonlijk een waardevolle toevoeging om de centrumgebieden te verbinden. De heer Jumelet: Los van of het positief of negatief is, ik vind het positief uiteraard, want het ziet er mooi uit, moeten we wel met elkaar bewust een aantal keuzes maken. Het kost geld en de vraag of dat in het plangebied hoort, ja of nee, op het moment dat er een extra element toegevoegd wordt aan het plangebied met een nieuwe investering, dan mag je daar toch als raad een besluit over nemen? Dat mag ook een positief besluit zijn, maar ik vind wel dat je er ordentelijk mee om moet gaan als raad. Dat betekent gewoon een besluit nemen. Er werd net de link gelegd met Bergschenhoek en ik zou haast zeggen m.b.t. het Westerwater: het schept ook wel verwachtingen richting het centrum van Bergschenhoek. Want na 27 jaar aldaar zou je ook eens wat moeten gaan doen. Maar goed, dat is een heel ander punt, maar ik wil het toch een keer in herinnering roepen. Waar wij zorgen over hebben, is toch een beetje over de hele verkeersafwikkeling in het verhaal. Er zijn natuurlijk berekeningen gemaakt. Alles concentreert zich op de Gemeentewerf. Wij hebben daar toch wel wat zorgen over. Wij zijn ook bang dat we over enige tijd, als het centrum gerealiseerd is, weer met elkaar in gesprek gaan over de hele verkeersafwikkeling, omdat het toch een heel kwetsbaar onderdeel is in het hele plan, ondanks de berekeningen. Het geldt ook als het gaat om parkeren. Dat wordt een dingetje, omdat je ziet dat we daar heel scherp aan de wind zeilen. Op het moment dat daar een cultuurhuis komt, dan gaan we al over de parkeernorm heen. Dat brengt mij ook gelijk even bij de inspraak van meneer Binkhorst. Toch een beetje de vergeten bewoners van het centrum, lijkt het wel. Als we daarvan zeggen: daar moet je toch een oplossing voor vinden, dan zitten we qua parkeren gelijk al klem. Waar ga je die ruimte vinden? 24 voor 40 woningen met een bepaalde parkeernorm, misschien kom je dan wel verder dan 24. Mijn vraag aan de wethouder is: hoe gaan we dit nou oplossen? Met zo'n scherpe parkeernorm of parkeermogelijkheid in het centrum van Berkel west. Want ja, het is natuurlijk heel vervelend, dat deze mensen laat in het verhaal gekomen zijn. Dan kan je twisten over wie zijn schuld dat is, maar aan de andere kant vindt ik niet dat je bewoners daar de dupe van mag laten worden. Dus ik ben wel benieuwd hoe we dit nou gaan oplossen en of er 24 tot 40 parkeerplaatsen gevonden gaan worden. In welke vorm dan ook. Als het gaat om de Westersingel, daar hebben wij tijdens de beeldvorming ook al een keer een opmerking over gemaakt: we kunnen in gesprek gaan, maar volgens mij moeten we dit gewoon gaan regelen als gemeente. Dat geldt voor nieuwbouwwoningen ook, die krijgen allemaal parkeerplaatsen toegewezen. De heer Binkhorst heeft het over de oudste rechten zelfs. Zo ver wil ik niet gaan, maar er liggen wel rechten. Dat betekent wel dat we het ook gewoon moeten regelen. Ik zou de wethouder toch willen uitdagen om daar gewoon een oplossing te zoeken, niet in combinatie met invalidenparkeerplaatsen en dergelijke, want dat wordt heel

ingewikkeld. Reserveer gewoon een parkeerplaats per woning voor deze mensen en geef daar een vergunning op af, zodat je daar fatsoenlijk kan parkeren als bewoner. Dat lijkt me niet zo ingewikkeld om te regelen en laten we daar niet teveel woorden aan vuil maken. De klimaatadaptatie. Het is een lijvig rapport. Wij gaan ervan uit, dat dat voldoende in het plan zit. Ik ben het wel eens met de heer Muis: daar waar je verder kan vergroenen zou dat ontzettend mooi zijn, want uiteindelijk geeft dat ook een bepaalde kwaliteitsimpuls aan het centrum en misschien nog wel een verdere kwaliteitsimpuls. Ik ben ook wel benieuwd hoe de wethouder reageert op de vraag van de heer Muis. Wij steunen graag D66 in de wens om extra groen te realiseren. Met name als het gaat om hittestress et cetera, want dat zijn toch de meest mooie manier om de klimaatadaptatie vorm te geven. Fietsparkeren. Ik ben het ook wel eens met de heer Machielse, als je teveel gaat verspreiden, ga je weer andere problemen oproepen. Maar dat betekent wel dat je ordentelijke parkeerplaatsen moet realiseren in het centrum, zodat mensen ook uitgenodigd worden, juist om met de fiets te komen, omdat we het gewoon goed geregeld hebben. Nog even de inspraak rondom de school. Wij zijn blij dat de brug erin zit. Daar hebben we een jaar geleden heel lang over gesproken. Een goede oplossing. Een mooie brug ook. We zijn toch van mening, tijdens de presentatie zijn we toch wel overtuigd geraakt, dat de oplossing die gevonden is aan de Oudlandselaan toch wel de meest optimale is om te voorkomen al dat gedoe in de Röntgenstraat met draaien en parkeren. In onze optiek is dat onveiliger dan de situatie die nu gecreëerd gaat worden aan de Oudlandselaan. Wat dat betreft zijn we het wel met het voorstel eens om het zo op te lossen voor de scholen. Ik dank u wel.

Mevrouw Zwinkels, L3B: Ook L3B is natuurlijk blij met het plan wat er zo mooi uit ziet op papier. Er is met veel belanghebbenden gesproken tijdens de bestemmingsplanprocedure en ook de raad heeft toen uitspraken gedaan. Dit is vertaald naar het inrichtingsplan. Veiligheid voor de fietsers wordt verbeterd door de fietsbrug naar de scholen. Een hele mooie oplossing. Voor de arbeiderswoningen aan de Westersingel wordt de waterpartij gehandhaafd en er wordt meer groen aangebracht. De verkeersveiligheid in de Boerhaavestraat wordt aangepast en het parkeren wordt ook aangepast op de Oudlandselaan, zeker voor het brengen en halen van kinderen voor de scholen, waardoor ook de overlast en de gevaarlijke situaties tijdens het begin en het einde van de schooluren worden verminderd. De bewoners van de Gemeentewerf worden op diverse manieren tegemoet gekomen door voor geluidsoverlast een stil wegdek toe te passen en een pakket met maatregelen voor de gevels. Ook wordt de uitrit van het parkeerterrein enigszins afgebogen en aan de bewonerskant hogere groenbeplanting toegepast, zodat ze geen overlast hebben van koplampen e.d. Echter, voor de bewoners van de Röntgenstraat en de schoolkinderen die uitkijken hun lokalen op de Röntgenstraat is het toch een grote teleurstelling. Zij kijken straks naar de muur van de parkeergarage van blok 1, de Lidl. Ook zullen zij overlast krijgen van koplampen, die hun kamer binnen schijnen. Op mijn technische vraag waarom het vergroenen van de muur, zoals in het ambtiedocument van september 2013 staat, niet wordt uitgevoerd is het antwoord dat er een bomerij van forse bomen met in elkaar overlopende kruinen wordt geplant. Dat lijkt me vreselijk mooi. Echter, hoe hoog worden die bomen? Wat als je er onderdoor kijkt? De schoolkinderen kijken dan wel tegen de gevel. Zijn deze bomen bladhoudend? Als ze dat niet zijn, schijnen in de winter die koplampen toch weer in de kamers. De bewoners van de Gemeentewerf worden in veel tegemoet gekomen, maar de bewoners van de Röntgenstraat dus niet. Dit is meten met twee maten en dat zien we nu precies hetzelfde met het parkeren. Blijkbaar zijn er voor de nieuwe bewoners wel parkeerplekken, maar voor de daar reeds wonende mensen op het Westerplein zijn er geen parkeerplekken. Ook meten met twee maten. Dat past onze gemeente niet. L3B wil dan ook aandringen op het weer opnemen van het groen op de achtergevel. Ik ben heel benieuwd, omdat we allemaal praten over nog meer groen hoe de andere fracties daar over denken. Meneer Muis heeft het al aangekaart en dat is toch van belang. Dan heb ik nog een vraag aan de wethouder, dat is ook al besproken. Als we nou toch bomen neer gaan zetten, dan kunnen we toch wel 4 of 5 op dat schoolplein plaatsen, ik weet niet hoeveel we daar kwijt kunnen. Ook om de geluidsoverlast voor de bewoners van de Röntgenstraat te verminderen. En we doen onze collega's van D66 tevens ook een heel groot plezier, dat is altijd leuk. Dan nog het oversteken van ouderen uit de Oudlandsehof. Blijft dat zo, dat zij makkelijk over kunnen steken en dan op een korte manier naar het winkelcentrum kunnen? Of gaat dat vervallen? Dat is niet duidelijk, dus daar zou ik ook graag een antwoord op willen hebben. Dan de problemen van de insprekers, die heb ik al aangekaart. Ik vind ook zeker dat de mensen van de Westersingel, maar ook die van het Westerplein, ook recht hebben op een parkeerplek. Ik zie niet om meer invalidenparkeerplaatsen te maken, want die zijn dan niet gereserveerd voor alleen de mensen van het Westerplein. Alleen die mensen die echt recht hebben op een mindervalidenplaats, dat te behouden, en andere parkeerplaatsen te vinden voor de bewoners van zowel de Westersingel als van het Westerplein. Dank u.

De heer Hofman, CU: Voor ons ligt een mooi plan. We willen het college en de ambtenaren bedanken voor de goede uitwerking, de mooie plaatjes, echt werkelijk schitterende vergezichten, moet ik zeggen. Naast dat het er allemaal heel mooi uit ziet, hebben we een aantal aandachtspunten, die we even onder de aandacht willen brengen. In mijn vraag n.a.v. de inspraak van de heer Binkhorst zat al een vraag aan

de wethouder in, die net ook al door mevrouw Zwinkels werd gesteld. Waarom gaan wij aan de ene kant wel parkeerplekken aanwijzen, die specifiek voor bewoners zijn en voor andere groepen bewoners dat niet doen? Daar zit een vorm van 'met twee maten meten' in, rechtsongelijkheid. Dat klinkt niet lekker. We willen het voor iedereen goed regelen, we vertrouwen het college dat die een afweging kan maken om alle belangen van alle belanghebbenden af te wegen, maar we willen toch wel voorkomen dat hier sprake is van het anders behandelen van verschillende groepen bewoners. Dat als aandachtspunt en vraag voor het college. Volgende aandachtspunt. We zien dat er een paar plekken zijn waar bevoorradingsverkeer en fietsverkeer elkaar gaat kruisen in dit plan. Als voorbeeld hiervan de bevoorrading van de Lidl. Daar gaat fietsverkeer en bevoorradingsverkeer elkaar kruisen. We willen daar graag aandacht voor vragen om in het plan mee te nemen, dat daar specifieke maatregelen genomen worden om daar de veiligheid te waarborgen. We voorzien daar een mogelijk knelpunt. Fietscirculatie in zijn algemeenheid even. We hebben een mooi kaartje gezien, hoe de fietsen moeten gaan circuleren in dit nieuwe deel van het centrum. Daar staan allemaal mooie, rode pijltjes naar de zijkanten van dat papiertje. Eigenlijk was dat even waar wij aandacht voor wilden vragen, want hoe sluit dit stukje fietscirculatie nu aan op de rest van Berkel en Rodenrijs? Hoe willen wij dat de fietsen door heel Berkel gaan rijden. We weten dat de mobiliteitsvisie er weer aan komt. Dat richt zich voornamelijk op auto's. We willen het college eigenlijk graag oproepen om een fietscirculatieplan op te nemen van dit stuk centrum en het centrum in zijn algemeenheid in de mobiliteitsvisie. Tot slot. Qua groen wil ik graag aansluiten bij de woorden van de heer Van der Stelt van het CDA. Dat was het.

Mevrouw Citterbartová, GL: De laatste keer dat we het hadden over de plannen voor Berkel centrum west waren er nog veel issues, maar dat lijstje is bijzonder veel korter geworden. Die issues die we hadden zijn in veel gevallen weg genomen. Dat reken ik voornamelijk toe aan de voortvarende aanpak van de projectleiding. Bijvoorbeeld de problematiek met geluidsoverlast aan de Gemeentewerf, hoe e.e.a. daar werd aangepakt, daar hebben we van de bewoners gehoord en daar kunnen wij samen met de bewoners die zich zorgen maakten over de overlast, bijzonder tevreden over zijn. Dank daar voor. Voor ons als GL blijft van het lijstje nog over het fietsparkeren en groenvoorziening. Over het fietsparkeren wil ik het volgende zeggen. Dat zou in het inrichtingsplan een prominente plaats moeten krijgen. Niet alleen volgens GL, maar vooral ook volgens het college zelf. Want het college zelf geeft aan dat fietsgebruik gestimuleerd moet worden en legt een verband met het verlagen van parkeerdruk door auto's. Dat is naar onze mening ook zeer terecht. Wil je minder auto's, moet je mogelijk maken dat er meer fietsverkeer naar het centrum komt. Daarom vinden we het teleurstellend dat er geen fietsparkeeronderzoek is gedaan. In antwoord op onze technische vragen wordt aangegeven dat het e.e.a. aan de CROV voldoet. Maar ik vraag me af of die normen dan nog steeds kloppen als je minder auto's en meer fietsen wil laten komen. Of zijn die normen alleen maar van toepassing onder een normale situatie wanneer je en auto's en fietsen wil accommoderen? Wij en kennelijk ook het college denkt dat er extra gebruiksvriendelijkheid moet zijn voor de fietsers om ze over te halen naar Berkel geen auto maar de fiets te pakken. Maar ik zie daarvoor geen bijzondere impuls in het inrichtingsplan. Ik heb vanmiddag even gewandeld in het centrum. Het kwam waarschijnlijk een beetje vreemd over, maar ik heb de fietsen geteld. Volgens de presentatie die we hebben gehad zouden in totaal in de passage bij Albert Heijn 84 plaatsen zijn. Nou, die zijn er niet. Het stond vol ook al was het regenachtig vandaag. Dus ik maak me zorgen, dat de vakken die zijn ingetekend in het plannetje overschat zijn en dat wanneer het centrum afgebouwd is en meer mensen naar het centrum komen het echt onvoldoende zal zijn. Mijns inziens is alleen een fietsstalling en het liefst bewaakt en het liefst op meerdere plekken aan verschillende kanten van het centrum een oplossing. We hebben gehoord dat daarnaar wordt gezocht, naar de mogelijkheden om dat ergens te plaatsen, maar dat is voornamelijk in verband met het cultuurhuis. Natuurlijk, als daar voorstellingen worden gegeven, dan zijn er plekken nodig, maar volgens mij zijn ze veel meer nodig ook in het gewone verkeer. Ik wil eigenlijk van de wethouder weten of hij denkt dat een fietsparkeeronderzoek alsnog nuttig zou kunnen zijn en om het alsnog te doen, want dan kan je verschillende vragen stellen. Vragen over aantallen fietsparkeerplekken, maar ook vragen over de inrichting van die plekken. Ik had bij de presentatie al aangegeven dat niet voor alle fietsen die plekken geschikt zijn. Vanmiddag zag ik een bakfiets staan en dat daarnaast niet zo heel veel meer kan staan, dat het niet tussen die dingetjes past enzovoorts. Dus zo'n fietsparkeeronderzoek zou echt een aantal nuttige antwoorden kunnen geven, dus dat wil ik de wethouder even mee geven. Op de oproep van D66 over meer groenvoorziening en groenaankleding sluit ik me natuurlijk graag bij aan. Ik zelf vind de artist impressions juist de indruk geven van een heel straks vorm gegeven centrum, naar mijn gevoel te strak en karig met groen. Dan zou ik ook de wethouder willen uitdagen om te kijken naar wat er nog kan worden gedaan om het groener te maken, zodat we niet alleen aan de minimale voor hittestress en opname capaciteit van waterval voldoen, maar ook het verblijf in het centrum aangenamer maken. Mevrouw Zwinkels, interruptie: Ik ben benieuwd wat GL dan vindt van de muur van Lidl. Mag die van GL groen worden? Mevrouw Citterbartová: Wat denkt u? Natuurlijk. Het heeft natuurlijk ook een voordeel. Ik dacht dat u wilde zeggen dat ik teveel praatte, dus ik dacht: dan zeg ik het niet meer over de gevel. Maar de heer Machiels zei: dat moet ook wel zo kunnen, zodat er plaats is voor doorstroming enzovoorts.

Langs een gevel kunnen we natuurlijk makkelijk lopen en fietsen, dus dat lijkt mij een heel prima oplossing.

De heer Xhemaili, PvdA: Allereerst wil ik het college bedanken en de ambtenaren voor de heldere beeldvorming. Wat de PvdA betreft, ligt er een duidelijk plan, waarbij in grote lijnen goed rekening is gehouden met de zorgen en wensen van inwoners, winkeliers en gebruikers van de weg. Te denken valt aan fietsers en auto's. In het plan zijn de fietsroutes veilig verwerkt. Afzet van kinderen is beter geregeld bij scholen en er is gedacht aan klimaatadaptatie. Wel onderschrijven wij ook de mening van andere fracties, dat er wellicht ook wel wat meer in extra groen kan worden voorzien in het kader van klimaatadaptatie. Het nadeel van als laatste aan de beurt zijn, is dat er al heel veel voor mijn voeten is weg gemaaid. Behalve het groen, maar dat is belangrijk, gezien klimaatverandering. Wat de PvdA betreft op dit moment van onze kant geen verdere opmerkingen. Wel ben ik benieuwd hoe de wethouder het parkeren gaat oplossen of wil oplossen voor de ouderen aan het Westerplein. Wij vinden dat de ouderen niet de dupe mogen zijn indien er te weinig parkeerplaatsen, invalidenplaatsen, zijn, die voor hen bestemd zijn. Dank u wel.

Wethouder Abee: Misschien wel goed om voorafgaand nog even een klein stukje het verleden te lichten, want in het verleden ligt immers ook het heden. Dat wij een aanbesteding hebben gedaan waarin wij vanuit de gemeente aangegeven hebben richting de marktpartijen waar ze aan zouden moeten voldoen, een pakket van eisen. Vorig jaar rond deze tijd in november heeft dat geleid tot het vast stellen van het bestemmingsplan, waarbij de raad aandachtspunten mee gegeven heeft aan het college om gebruik van te maken bij de uitwerking van het inrichtingsplan, om vooral die aandachtspunten nog eens extra aandacht te geven. Dat is ook wel even belangrijk om vooraf te zeggen, dat we niet vanaf een nieuwe situatie beginnen, niet met een ontwikkelaar, want daar hebben we contractueel dingen mee gedaan, dat kan niet zomaar, en dat we wel in een lopend proces zitten. Ik denk dat het belangrijk is om die context van tevoren even aan te geven. Dat geldt dan ook bijvoorbeeld voor het vergroenen van de gevel. Dat is iets wat we in de aanbesteding niet mee gegeven hebben, ook niet in de plannen van 2013, dat zat er niet in. Het was wel een aanbeveling om te kijken of dat niet mee kon, maar niet een verplichting. Mevrouw Zwinkels, interruptie: Ik heb hier de tekst voor me van het ambtiedocument 2013. Ik wil dat wel voorlezen, maar daar staat het dus wel in. Wethouder Abee: Ik heb mee gekregen, het was ook voor mijn tijd, dat dat als een ambitie is mee gegeven, maar niet als een verplichting. In ieder geval, hoe het ook zij. Mevrouw Zwinkels, interruptie: Het gaat over de Röntgenstraat: in het winkelgebied zijn we van elkaar gescheiden door een watergang die de Berkelseplas met bestaande watergang parallel aan de Westersingel verbindt. Aan deze zijde zullen geen winkels gerealiseerd worden. Het laden en lossen moet op een andere plek. Het is toegestaan woningen of creatieve voorzieningen aan deze zijde te projecteren. Mochten deze hier niet ontwikkeld worden, dient de achterzijde vorm gegeven te worden met een groene afscherming. Deze afscherming zorgt voor een aantrekkelijk beeld en een natuurlijke uitstraling. Ambtiedocument 2013. Wethouder Abee: Ik geloof u helemaal. We zullen dat nagaan. Maar dat is niet het document wat in 2016 is vast gesteld, wil ik maar zeggen. Ik ga er maar van uit, dat u niet nog een tekst boven tafel weet te halen. Van harte gegund, maar ik ga uit van de informatie die ik denk te hebben. Dus in 2013 wellicht waar, ik heb geen reden om te twijfelen aan uw juistheid van gegevens. Maar voor 2016 in elk geval niet. Dat betekent dat wij dat op dit moment niet af kunnen dwingen. U mag best weten: vorige week hebben we nog een overleg gehad met de ontwikkelaar rond een aantal zaken, dat hebben we weer naar voren gebracht. Dus we kunnen de wens nog weer nadrukkelijk aangeven rondom het vergroenen van de gevel, maar het is niet iets wat wij nu af kunnen dwingen, want dan hadden we dat in 2016 expliciet moeten opschrijven. Mevrouw Zwinkels, interruptie: Op de tekening die ik heb gaat het niet over hele dure groene beplanting. Je ziet duidelijk waar de openingen in de muur zitten, dus waar je koplampen krijgt, dat daar een soort bakken worden gemaakt, waarin hangplanten zijn. De vorige keer werd gezegd: op het noorden groeit niks. Maar als je daar gewoon klimplantjes doet, die groeien ook op het noorden. Wethouder Abee: We kunnen allemaal oplossingen verzinnen. Soms hebben die openingen functies, die zijn voorgeschreven i.v.m. luchtdoorlatendheid, maar ook vanuit de brandweer, om maar eens wat te noemen. We moeten oppassen dat we stantepede oplossingen verzinnen. Over de koplampen, daar hebben we natuurlijk ook naar gekeken, want dat vind ik zelf wel een essentieel ding. Je moet voorkomen dat mensen daar permanent met koplampen zit, zoals bij de Gemeentewerf wel aan de orde was. Daar is dat opgelost en daar zijn we niet kinderachtig geweest in het vinden van een oplossing. Ik kom er zo nog even op terug als we het over de grexen hebben. Bij de koplampen moet u denken aan de randen, die mogelijk naar de woningen zouden gaan. Het middendeel schijnt op het plein, dus je hebt het over een beperkt aantal plekken. Het is alleen maar voor de bewoners, die gemiddeld 1 of 2 keer per dag de auto gebruiken. Het is niet zo dat het daar een permanent iets is. Desalniettemin vind ik inderdaad, het kwam bij de beeldvorming ook al naar voren en ook daar is gekeken met de ontwikkelaar, dat hij daar nadrukkelijk aandacht aan zal moeten geven, aan weliswaar een beperkt aantal parkeerplekken wat met die koplampen kan schijnen, omdat het mij lijkt dat het ook met de voorschriften van de brandweer en de luchtdoorlatendheid te maken heeft, maar dat

moet op te lossen zijn. Als het gaat om het fietsen. Mevrouw Zwinkels, interruptie: Is dat een toezegging, dat dat opgelost wordt? Wethouder Abee: Ik kan dat niet garanderen, want we hebben met een ontwikkelaar te maken, met wie we vanaf 2016 juridische contracten hebben. Het is niet zo dat wij nog even kunnen zeggen: u zult dit of u zult dat. Zo werkt het niet. Iets anders is, dat ik wel vind dat bijvoorbeeld rondom koplampen, of dat nou wel of niet opgenomen is, dat ik vind dat daar de overlast meer dan beperkt moet zijn. We kunnen niet alles voorkomen. Er zullen mensen in een gebied zijn, waar veel auto's rijden, ook 's avonds als de winkels open zijn, waar veel koplampen schijnen. Daar waar we denken dat het onredelijk was of is of tot onaangename of onacceptabele effecten zou kunnen leiden, daar hebben we ingegrepen. Denkt u aan de Gemeentewerf. Ik kan dat niet garanderen. Ik kan wel zeggen, en daarmee zal de druk op de ontwikkelaar redelijk zijn, dat met name rond de koplampen, zonder dat dat dramatische kosten hoeft mee te brengen voor de ontwikkelaar, een oplossing gevonden moet worden. Dat is een kwestie van een ontwerp, waarvan ik voorzie dat dat wel op te lossen moet zijn. Kan ik dat garanderen? Nee. Kan ik dat afdwingen? Ook nee. Daarom probeerde ik aan het begin de context te zetten. Dat we niet vanaf een soort nulsituatie beginnen. We beginnen vanaf een situatie die in 2016 begonnen is. De heer Muis, interruptie: Dat begrijp ik heel goed, wat wethouder Abee zegt. We beginnen natuurlijk niet bij nul, maar we beginnen wel redelijk bij nul met het inrichtingsplan. Daar hebben we nadrukkelijk om gevraagd, dus daar willen we ook iets van vinden. Dan is het aan u, aan de wethouder dus, om te bekijken wat er dan nog wel gerealiseerd kan worden. Ik heb nu het idee dat het een beetje micromanagement aan het worden is met één gevel. Het zijn natuurlijk veel grotere uitdagingen, die ook door sprekers naar voren zijn gebracht. Dat is ook onze rol, als raad, om te zorgen dat u dat mee gaat nemen. Wethouder Abee: Begrijp ik van de heer Muis dat hij ervan uitging dat ik al klaar was met de beantwoording? Natuurlijk heb ik nog een aantal blaadjes met de andere punten, waar ik op terug kom. Als het gaat om het fietsen. Ja, wij denken dat het aantal fietsplekken er volgens de normen in zit. We gaan nog wel dat mobiliteitsplan maken. Ik denk dat het goed is om ook de vragen als 'zitten er de juiste aantallen in' en 'hebben ze de juiste afmetingen' ook in mee te nemen. Rondom de extra plek, die we onder blok 5 willen doen: wat mij betreft is in ieder geval de inzet en daarmee van het college dat daar sowieso, los van het feit hoe blok 5 ingericht wordt, een ondergrondse fietsgelegenheid moet komen, bewaakt. Omdat wij denken dat het aantrekkelijk gemaakt moet worden, zo aantrekkelijk mogelijk gemaakt moet worden, om dat fietsen te realiseren. Dat is eigenlijk ook de plus, die extra stalling, die wij denken in de aantallen aan te brengen. Maar ik denk dat het onderzoek, waar u naar vraagt, bij de mobiliteit te betrekken en dan daar naar bevind van zaken daar naar te handelen. De heer Jumelet, interruptie: Dat vind ik eigenlijk een beetje raar, een bijzondere wending, bij het mobiliteitsplan, want dan hebben we het over het grotere geheel. Nu praten we vanavond over het inrichtingsplan van dit gebied, waar bij de stukken met name ook het fietsparkeren staat. Ook de opmerking van de heer Machielse. Kies je nou voor versnipperd of kies je voor gecentreerd. Dat vind ik wel een wezenlijke vraag. Dan is de vraag in kwantitatieve zin: hoeveel hebben we er dan? Ik vind het eigenlijk onjuist om het te verbinden aan het totale mobiliteitsplan van Berkel. Vanavond gaat het over dit gebied, waar fietsparkeren een onderdeel van is. Toch? Of zie ik het dan verkeerd? Wethouder Abee: Dan is mijn antwoord: wij denken de juiste normen en de juiste aantallen te hebben. Dat is wat wij tot nog toe denken te weten. Desalniettemin: als er reden is om te twijfelen, denk ik dat het heel verstandig is om in dat proces, waarin we nog niet de plekken aanleggen en het mobiliteitsplan vast ligt, om daar met name dat fietselement en dat fietsparkeren bij te betrekken. Op het moment dat blijkt dat mevrouw Citterbartová helemaal gelijk heeft, dan zullen we naar bevind van zaken gaan handelen, omdat ik ook vind dat fietsparkeren naar de toekomst toe om tal van redenen, met duurzaamheid niet op de minste plek, een plek moet krijgen, om ervoor te zorgen dat het winkelcentrum op een goede manier bereikt moet kunnen worden. Dat doe je ook door er niet voor te zorgen dat er één of twee grote plekken zijn, waarin je je verliest in de fietsen. Dat doe je ook door ervoor te zorgen, dat je dat zo aantrekkelijk mogelijk maakt, zo laagdrempelig mogelijk op verschillende plekken. Dat zijn dan vaak kleinere plekkjes. De heer Duk, interruptie: Als nou uit zo'n onderzoek zou blijken dat er niet voldoende fietsparkeerplekken zijn of dat de manier hoe wij het nu inrichten, niet bij de behoefte aansluit. Hoeveel ruimte hebben we dan nog om het goed te krijgen? Wethouder Abee: Ik ga er op voorhand niet van uit. Alleen op het moment dat dat blijkt, dan zullen we moeten zeggen: we gaan extra ruimte creëren. Dat zou even mijn benadering zijn. En dat zal ten koste gaan van andere ruimten, want we kunnen er niet een tweede ruimte bij creëren, dus dat gaat ten koste van gewenst groen of het gaat ten koste van de openbare ruimte. Maar laten we daar nou niet op vooruit lopen. Wij denken dat het er voldoende in zit, dat er voldoende volgens de normen aangegeven is. Mevrouw Citterbartová vraagt of de praktijk van lieverlee niet veranderd is, ook rondom bakfietsen en alles. Nou, daar moeten wij naar kijken. Op het moment dat blijkt, dat het inderdaad niet juist is, anders dan we nu denken, dan moeten we daar ook consequenties aan verlenen. Geen misverstand: wij denken dat het uitermate belangrijk is dat het een fietsvriendelijk centrum moet zijn. Dat betekent: op zoveel mogelijk plekken ook kleine dingen, wat mensen makkelijk kunnen bereiken, want als mensen teveel moeite moeten doen om een parkeerplaats voor de fiets te bereiken, dan zullen ze ook weer te snel in de auto stappen. Mevrouw Citterbartová, interruptie Ik ben blij dat de wethouder veel aandacht heeft voor mijn vragen. Ik wil eventjes nog stil

staan bij die normen, bij die CROV normen. U geeft aan gekeken te hebben naar de normen en we zien wel of het past, als we het projecteren op hoeveel meer mensen er zouden komen. Maar mij gaat het ook over dat extra stukje, dat extra stukje, waarmee je het aantrekkelijker maakt voor de fietsers om i.p.v. met de auto met de fiets er naartoe te gaan. Eigenlijk zou je moeten willen, dat die capaciteit niet alleen maar volgens de normen is, maar eigenlijk nog groter dan de norm. Wethouder Abee: Dat poogde ik net al te beantwoorden. In onze beleving is de fietskelder, die onder blok 5 zou moeten komen, juist die plus waar u op duidt. Zorgen dat er extra plekken komen, die vanzelf heel, schoon en veilig zijn. Dat is op de andere plekken ook, maar dat zal iets makkelijker zijn in een kelder. Ook bewaakt, waardoor het voor mensen ook nog plezierig is, iets meer moeite doen, maar dan weet je ook, dat je fiets er voor 100% zeker staat als je terug komt. Daar denken wij die plus in te vinden. Ik heb u ook gezegd: dat is voor mij niet afhankelijk van hoe blok B wordt ingevuld. Ik denk dat linksom of rechtsom die oplossing in de kelder gevonden gaat worden. We lopen op de maan, dus de kelder zal daar ook mogelijk zijn. Als het gaat om het inrichten van het waterplein. Ja, daar is vorige week ook door één van u vragen gesteld, wellicht de heer Muis zelf: had dat nou niet wat groener gekund? Daar is door degenen die het inrichtingsplan heeft gemaakt, als het gaat om dat soort dingen, het antwoord op gegeven dat het hier natuurlijk gaat om zeer gebruiksintensief gebied, waar heel veel mensen lopen, bewegen en dus ook wel een verharding noodzakelijk is. Gekoppeld aan het feit dat dat waterelement niet alleen maar een herhaling is van het andere waterelement, wat op 't Vierkantje staat, maar ook weldegelijk een klimaatadaptieve functie heeft. Adaptief zeg ik misschien verkeerd, maar als het gaat om hittestress is het duidelijk dat water de temperatuur drukt. Desalniettemin, ook dat signaal hebben wij natuurlijk vorige week opgepakt, toen daar de vraag kwam: had het niet wat groener gekund? Want dat zou ons aller instemming hebben, als dat zo groen mogelijk zou zijn. Dus die vraag hebben wij al terug gelegd en besproken bij het bureau Verkade, wat dat maakt. Wij zien, denken wij, op dit moment een mogelijkheid om in één van de randen inderdaad iets extra vergroening toe te voegen. Staat het daarmee vast? Nee. Het wordt onderzocht. De eerste uitkomst van mensen die er verstand van hebben is dat dat zou moeten kunnen voor een deel van de rand. U begrijpt, als dat zou kunnen, waarom zouden we het dan niet doen? Want over het algemeen hebben we liever groen dan stenen, maar het moet wel praktisch en functioneel blijven en mensen moeten er ook kunnen bewegen, om het zo maar te zeggen. Als het gaat om het parkeren, dan is dat natuurlijk een belangrijk item. Het gaat natuurlijk uiteindelijk altijd om de totale parkeerbalans en de situatie naar de toekomst toe, die voor alle partijen zo acceptabel mogelijk zou moeten zijn. Ik hoor een aantal mensen al wat conclusie trekken rondom het inspreken. Ook de bewoners aan het Westerplein hebben altijd dezelfde informatie gekregen als alle betrokkenen van scholen en we hebben gehoord dat heel veel mensen daar zeer tevreden over zijn. Ik ga ervan uit, dat als wij brieven versturen aan een heel postcodegebied, dat het wonderbaarlijk zou zijn om daar een gebiedje uit te halen. Ik ga er even van uit, dat de brieven altijd verstuurd zijn in de informatiestromen, die er altijd geweest zijn. Zij het, dat het waar is dat er geen expliciet overleg geweest is, omdat dat ook niet vanuit bewoners aangegeven wordt. Wat wel gebeurd is, is dat de eigenaar van het complex. De heer Jumelet, interruptie: Maar u draait nu de zaken toch eigenlijk een klein beetje om. Op het moment dat hier een inspreker staat, die ook ingesproken heeft tijdens de beeldvormingsavond en die eigenlijk laat merken, dat vanuit een bepaald gedeelte van het plangebied geen betrokkenheid geweest is, dan vind ik de veronderstelling toch eigenlijk een beetje vreemd. Dat is één. Twee. U legt nu de volle bal bij de bewoners. Ja, dat vind ik ook wel een beetje opmerkelijk, want we hebben het altijd over participatie en verantwoordelijkheid et cetera, maar de bewoners zijn niet betrokken. Als we die lijn door trekken, kunnen ze toch niet participeren? Dan is toch de situatie, zoals die nu ontstaat, dat mensen zeggen: we moeten nu achteraan aansluiten en we zijn een beetje het vergeten kind van het verhaal. Dat is toch vreemd? Dat u zegt dat het toch anders is, dan had die meneer hier niet gestaan. Wethouder Abee: Ik heb geprobeerd te zeggen, dat ik denk, maar ik heb de brief niet zelf bezorgd, maar ik heb ook geen reden om te denken dat dat niet gebeurd is, of dat er bewust iets uit gehaald is, want dat zou meer moeite kosten dan het algemeen, dat iedereen in het gebied in dezelfde informatiestroom meegenomen is, met informatiebrieven en noem alles maar op. Er zijn inspraakavonden geweest. Ik heb het ook over een lange periode terug. Daar is vanuit deze groep bewoners nooit een signaal gekomen of contact opgenomen met een vraag van hoe of wat. Wat ik net wilde zeggen, is dat er wel met de eigenaar van het complex, degene die de woningen verhuurt, wel gesprekken geweest zijn. Ook die heeft verder dit niet als een probleem erkend. Gaan de mensen er dan niet op achteruit? Ja, dat is waar, dat moeten we ook gewoon eerlijk toegeven. Waar nu de gemiddelde loopafstand 50 tot 100 meter is, zal de gemiddelde loopafstand 75 tot 150 meter zijn. Dus 25 tot 50 meter meer in het gebied. Dat is inderdaad een achteruitgang, maar dat is soms wel de consequentie van datgene wat je met een plan maakt. Kortom, wij denken mensen weldegelijk geïnformeerd te hebben. Met de eigenaar, de verhuurder van het complex, die de belangen van de bewoners daar behartigt, is overleg geweest. Daar is dit als oplossing gekomen. Het zomaar even toewijzen van bewonersplekken, voor zover die er al kunnen zijn, is ook niet zomaar mogelijk, omdat het uiteindelijk om een parkeerbalans gaat, waar altijd een dubbel gebruik in zit. Zoals je niet voor één bezoeker van Albert Heijn een parkeerplaats toekent, zo zit er ook rondom bewoners met bezoekers en noem maar op een dubbel balans in. Dat maakt het ook niet mogelijk om nu

even te zeggen: we halen daar een pluk uit. De heer Jumelet, interruptie: Dat begrijp ik heel goed, want u kunt niet vanavond zeggen: dat regel ik eventjes. Maar zegt u dan wel richting ons, de toezegging, van; ik ga hier toch nog eens even serieus naar kijken. Los van het feit waar de waarheid ligt als het gaat om betrokkenheid. Dan is het een rafel aan dit verhaal, waarvan we toch zeggen: hier moet je even aandacht voor hebben, want er zitten 40 bewoners, die blijkbaar toch een belang hebben. Er lijkt nu een soort disbalans te zijn, die vraagt om een oplossing binnen de ruimte die u heeft, maar dat u toch toezegt dit even mee te nemen en het de komende week eens even op te nemen met bewoners om te kijken hoe we eruit kunnen komen. Wethouder Abee: Het heeft geen zin als je geen mogelijkheden ziet. We hebben dat vorige week ook gehoord. We hebben al gekeken wat het eventueel zou kunnen betekenen en wat zouden de consequenties zijn. Het heeft geen zin om naar bewoners iets uit te stralen van: we gaan wel in gesprek, als je ook niks te bieden hebt, want dat is de situatie waarin we verkeren. We denken ook, dat het niet noodzakelijk is, omdat ik aangaf: het is een lichte achteruitgang, je hebt het over 25 meter dat de plekken verder liggen tot maximaal 50 meter. Dat is een situatie die op zich een verslechtering is, maar natuurlijk ook weer niet een situatie waarvan je moet zeggen dat er iets totaal verandert, dat er plekken afgenomen worden, want mensen parkeerden al in het openbaar gebied. Als het heel druk was, zouden ze ook nu al helemaal achteraan hebben moeten staan. Als het heel rustig is 's avonds kunnen ze vooraan parkeren. Daar verandert in principe niets mee, buiten de meters die we genoemd hebben. Het is geen onwil, maar je moet wel mogelijkheden zien en perspectief hebben. Wij zien dat, denk ik, niet. Ook gezien de totale parkeerbalans. Dat geldt dan ook in de richting van de heer Vreugdenhil. Ik ben blij, dat ik hem heb horen zeggen dat hij heel tevreden was over de manier waarop we het tot nog toe hebben aangepakt, want we hebben en rondom groen en rondom water ook niet kinderachtig gedaan, zeg ik maar. En terecht, want we proberen daar een goede oplossing voor te vinden. Maar ook daar geldt: er blijven parkeerplaatsen voor de deur, de parkeerplaats aan de overkant blijft, sterker nog, er worden ook achter de woningen extra parkeerplekken aangelegd. Kortom: er verandert niet zo gek veel in die situatie. Wij denken, hetzelfde verhaal rond die parkeerbalans, dat je niet zomaar even plaatsen eruit kunt halen die je exclusief toewijst, dat dat op dit moment en in deze situatie niet noodzakelijk is. Ik ga er van uit, tenminste, dat is ambtelijk bevestigd, dat we ook qua invalidenplekken volstrekt de norm halen. Het lijkt haast overbodig om te zeggen, dat zijn gewoon voorschriften en daar houden we ons natuurlijk ook aan. Er is geen enkele reden om daarvan af te wijken, maar die zitten er ook in. De heer Jumelet, interruptie: Maar dan toch even de parkeerplaatsen van de woningen aan de Westerplein. Die zitten al in de parkeerbalans, want die zijn mee gerekend, ze maken onderdeel uit om tot die balans te komen. Als het gaat over gelijkheid en toewijzen van plekken met name in de nieuwbouwwoningen, dan ligt het toch eigenlijk wel in de rede om te zeggen: omdat ze toch al onderdeel uitmaken van die balans, komen we de bewoners toch een beetje tegemoet om daar een voorziening te treffen, zodat zij daar voor de deur kunnen parkeren. Met name ook om reden van wat de spreker aangaf ter voorkoming van rond rijdend en zoekend verkeer en gedoe allemaal voor die paar plekje voor de Lidl. Ik zie het probleem niet zozeer. Waar een wil is, is een weg, ook in deze. Wethouder Abee: Ja, waar een wil is, is een weg, maar je moet hem wel redelijkheidshalve zien. Ik houd er niet van om toezeggingen te doen, die ik niet waar kan maken of die ik niet hard kan maken. We hebben er n.a.v. de beeldvorming vorige week weldegelijk naar gekeken. U heeft een aantal dingen gehoord, waarvan wij al dingen in werking hebben gezet, om te kijken of eraan tegemoet te komen is. Bij een parkeerbalans gaat het ook om dubbel grondgebruik of dubbel gebruik van de parkeerplaatsen, waarbij de parkeerplaats in een bepaalde telling mee genomen kan worden. Op het moment dat je dat er allemaal uit haalt en je gaat alle bewoners een plek geven. Wilt u dat dan ook rondom 't Vierkantje? Waar ook dingen veranderd zijn. Het is nou eenmaal niet mogelijk. De mensen hebben die plek nu ook niet. We moeten niet doen of mensen ineens achteruit gaan. Het zou mooi zijn als we iedereen een vaste plek zouden kunnen geven, alleen het is niet haalbaar in een ontwikkeling als deze. De heer Muis, interruptie: Eén ding speelt even door mijn hoofd. De woningen aan de Westersingel vielen eerst toch buiten het plangebied. Maar maakten ze wel onderdeel uit van de parkeerbalans? Wethouder Abee: De woningen aan de Westersingel zaten er strikt genomen niet in, in het plangebied, maar de parkeerplekken maakten wel deel uit van de parkeerbalans. Ja. De heer Machielse, interruptie: Een aanvullende technische vraag. We hebben het over het wel of niet toewijzen van plekken. U heeft eerder gezegd dat achter blok 2 de plekken voor bewoners van blok 2 zijn. Hoe doet u die aanwijzing dan? Of doet u daar geen aanwijzing? Wethouder Abee: Daar heb je inderdaad te maken met een ontwikkeling van een nieuw blok, waarin voor de ontwikkelaar daar de plekken moeten plaats vinden. Dat is inderdaad een toewijzing aan bewoners. Dat doen we ook om te voorkomen dat teveel mensen het gebied in gaan en daar gaan zoeken. Mensen hebben daar dus eigenlijk niets te zoeken, alleen maar de mensen die daar gerechtigd zijn. Dat zijn inderdaad de mensen van het nieuwe blok, ja. Daar heeft u gelijk in. De heer Jumelet, interruptie: Maar dan kunt u toch dezelfde redenering ophouden voor de Westersingel? Hij herhaalt even: waar een wil is, is een weg. Als je die redenering voor blok 2 doet, dan ik hem ook opbouwen voor de Westersingel. Wethouder Abee: Op een gegeven moment heb je nieuwe ontwikkelingen, waarin je bouwvolume toevoegt. Dat vraagt extra parkeren. Daar worden met een ontwikkelaar afspraken over gemaakt, die ook de grond koopt, die ook de kosten maakt. Daarnaast blijf

je als gemeente voor de rest toegankelijk. Aan wie je nou ook de plekken toekent, om het zo maar te zeggen: je kunt niet eindelijk plekken toekennen ten koste van de parkeerbalans. Dat is wat ik geprobeerd heb te zeggen. Mevrouw Zwinkels, interruptie: Begrijp ik nu dat de mensen, die op het Westerplein wonen, gewoon in het openbaar parkeergebied parkeren? Zij kunnen hun auto dan maar 2 uur laten staan met de blauwe schijf. Klopt dat, wat ik nu voor me zie? Of krijgen mensen een ontheffingskaart? Wethouder Abee: Ook dat zien wij niet als wenselijk vanwege de telling. Het is zo, dat in het blauwe schijf gebied, en dan moet u vooral aan het gebied rondom Albert Heijn denken, daar is voor iedereen maar maximaal 2 uur te parkeren tijdens winkeltijden. 's Avonds mag het wel langer en tot 's ochtends een bepaald tijdstip. Het vlak erachter is onbeperkt voor langdurig parkeren. De blauwe schijf is alleen maar bij Albert Heijn. Dat is niet iets wat we zomaar bedacht hebben, daar liggen ook afspraken in het verleden, maar dan praat ik nog veel verder terug. Ook daar zijn afspraken rondom bepaalde partijen. De heer Jumelet, interruptie: Even ter correctie. In het gebied waarvan u zegt dat het vrij parkeren is, staat op blz.7 van de concept DO een groot deel ingetekend als blauwe zone. Het gebied waar bewoners van Westerplein kunnen parkeren, is natuurlijk maar een derde van het totaal aantal parkeerplaatsen van dat hele gebied wat als parkeren aangewezen is. In die zin. Als er nou 1/3 blauwe zone is, maar 2/3 van het gebied is gewoon blauwe zone. Wethouder Abee: Ik doe het uit mijn hoofd, maar volgens mij is het deel dat in de tekening staat bij AH kleiner en is het deel dat er achter ligt groter. Of het nou helemaal 1/3 en 2/3 is, maar ik denk dat het aardig in de buurt komt. Maar misschien kan de beleidsmedewerker straks de exacte maten zeggen. Ik weet zeker dat het deel van het blauwe zone gebied echt kleiner is dan het gebied ervoor. Het strookje dat u nu aanwijst, daar moeten we de beleidsmedewerker even naar details vragen. De heer Machielse, interruptie: Kan de wethouder ons dan uitleggen, zonder het woord parkeerbalans te noemen, waarom niet gewoon dat hele parkeerterrein een blauwe zone is met een ontheffing voor bewoners? Waarom heeft u een deel blauwe zone gemaakt, maar geen ontheffing voor bewoners? En een deel helemaal niet blauw, waar ook iemand kan parkeren die naar AH gaat, waar ook personeel van winkels gaan parkeren? Waarom dan niet alles blauwe zone met een ontheffing voor bewoners? Wethouder Abee: Als u het deel achter het Westerplein bedoelt. Dat heeft te maken met het feit dat als alles blauwe zone gemaakt wordt, het nadelig is voor mensen die daar langdurig willen parkeren, want dat zou betekenen dat mensen hun auto daar niet kwijt kunnen en dat lijkt mij ook niet gewenst, gezien uw reactie, of althans in de commissie. Dus je zult plekken moet creëren waar mensen langdurig kunnen staan, ook mensen die langer gaan winkelen. Je hebt te maken met het feit, dat er verplichtingen zijn vanuit het verleden, even los van wenselijkheden, om ook een stuk te hebben waar je zorgt dat de omloopsnelheid hoger is, die met een blauwe zone te maken hebben. Mevrouw Zwinkels, interruptie: Als je dat dus makkelijk maakt om daar lang te parkeren, dan gaan daar ook mensen die werken in de winkels parkeren. De winkeliersvereniging heeft gevraagd aan de medewerkers om achter de Wibra te gaan parkeren, waar nu dus ook mensen van de Westersingel naar toe moeten, maar dan krijg je dus dat ook personeel van winkels daar gaan parkeren. Dat willen we toch echt voorkomen. Wethouder Abee: We kunnen proberen alles echte voorkomen, maar ik sluit niet uit, dat dat wat in heel Nederland gebruikelijk is, dat ook winkelpersoneel met de auto komt. Waar soms afspraken gemaakt worden, dat personeel die verder weg zet, maar na een paar weken goed gedrag toch weer dichterbij zet. We zullen niet alle problemen hier in Lansingerland exclusief kunnen oplossen. Het is zo, dat mensen die hier komen werken vaak met een auto komen. Die zetten de auto vaak neer op plekken die het minst gewenst zijn. Daar zullen winkeliers ook vanuit hun economisch belang volop op moeten sturen, door te zeggen: zet nou je auto 50 meter verder. Want we hebben het niet over kilometers, maar over beperkte hoeveelheden. Om te kijken of dat op te lossen is. Maar het is niet iets wat we als gemeente kunnen doen. Overigens hebben we met de winkeliersvereniging vorige week wel gekeken naar de tijdelijke situatie, waarin je een nog wat nijpender situatie hebt, om te kijken of daar een creatieve oplossing voor te vinden is, maar ook die kan ik niet voorzien. Ik wil graag pas iets definitiefs zeggen op het moment dat ik er ook in geloof. Als het gaat om het afval. De heer Machielse: Ik hoor dat de wethouder het parkeren aan het afsluiten is, maar ik had nog een paar vragen waar ik nog geen antwoord op heb gehad. Die gingen over hoe ingewikkeld het verkeerstechnisch is om het aantal mindervaliden plaatsen uit te breiden. Of we daar nieuwe besluiten voor moeten nemen, ook gegeven dat de plekken groter zijn. Mijn tweede vraag was hoe ingewikkeld het is, verkeerskundig gezien, om de blauwe zone uit te breiden, mocht blijken dat deze helft van de commissie gelijk heeft en u niet. Wethouder Abee: Als het gaat om invalidenplekken heb ik al aangegeven, dus ik meen al antwoord gegeven te hebben, dat wij natuurlijk de norm aanhouden die er voor invalidenplekken staat. Dus ik ga ervan uit, dat dat het juiste aantal is. Als blijkt dat niet zo te zijn, dan moeten we dat doen. Is dat eventueel uit te breiden? Ja, dat is allicht uit te breiden, alleen gaat dat dan ten koste, ook omdat u wat zei over de grote omvang, maar dat zal nog wel meevallen, omdat het niet gelijk over 10 plekken gaat, maar dat gaat wel weer ten koste van een gebruik van plekken, omdat er nou eenmaal normen voor staan. Op het moment dat iets een invalidenplek wordt, heeft dat minder intensiteit voor de gebruikswaarde, dus dat heeft met diezelfde parkeerbalans te maken. Dus ook dat is een helder antwoord op uw vraag. Mocht later blijken dat iets onverhoopt niet uit komt, dan is het altijd weer een heroverweging om te kijken of je ergens een blauwe zone van af kunt halen, niet als daar in het verleden

keiharde afspraken over gemaakt zijn met eigenaren, maar wel om te kijken of je dat kan invoeren, zoals dat op meer plekken in deze gemeente weleens het idee ontstaat of er niet een blauwe zone moet worden ingevoerd, omdat dat mogelijk bij zou kunnen dragen. Zoiets moet je in de toekomst ook niet uitsluiten. De heer Machielse, interruptie: Wij hebben bij de bespreking regio Terpstraat als blauwe zone meermaals te horen gekregen dat dat qua verkeersbesluit nogal ingewikkeld zou zijn. Is het dan mogelijk om bij de verkeersbesluiten voor dit deel van Berkel centrum west dat als optie al mee te nemen, zodat als de wens er ligt om het uit te breiden, dit eenvoudig door te voeren is. Of is dat niet zo? Wethouder Abee: Daar moet ik het antwoord op schuldig blijven. Dat kan ik niet overzien. Dat houdt onverlet dat we daar wel naar kunnen kijken, maar ik weet niet of dat op voorhand wenselijk is. U moet zich ook realiseren, dat wat u nu voor een enkeling doet ook voor heel veel mensen bedreigend kan zijn. Als we nu overal zonder meer de bevoegdheid op gaan leggen om met de waan van de dag, of om het jaar kunnen wisselen, dat is niet de bedoeling van regelgeving en wetgeving. Ik denk dat dat technisch misschien wel mogelijk is, maar de vraag is of het wenselijk is. Belangrijker is dat als er zich een situatie voor doet, waarin we echt vinden dat er goede argumenten zijn om zoiets alsnog in te voeren, dat er dan op basis van argumenten iedere keer op de plek zelf. De heer Van der Stelt, interruptie: Ik hoor u verschillende keren aangeven, dat wat niet mogelijk is, dat je dat ook niet al te lang moet nastreven. Dat is een beetje zonde van de tijd. Maar we houden u niet tot het onmogelijke vanzelfsprekend, maar we doen wel een dringend beroep om op zoek te gaan naar oplossingen. Wat is wel mogelijk? Wat is redelijk? Niet om een zwabberbeleid voor te staan, maar wel gewoon te kijken of recht gedaan kan worden aan een aantal zorgen die zijn geuit. Ook niet voor het eerst natuurlijk, om te kijken of er mogelijkheden zijn en dan ook goed in communicatie met degenen die dit aangaat. Dat is wat wij van u vragen en niet om het onmogelijke te doen. Wethouder Abee: Dat had ik ook wel begrepen. Wat is geprobeerd heb te zeggen is dat we daar n.a.v. vorige week over nagedacht hebben of gestudeerd hebben, om te kijken wat dat betekent. Op het moment dat nu een blauwe zone ingevoerd wordt, dan kom je met je totale parkeerbalans verkeerd uit. Dan komen we gewoon plekken tekort. Dat betekent dat het plan voor beroep zeer kwetsbaar wordt. Dan hebben we het ook over het belang van bewoners, winkeliers, om daar een centrum meer te zetten. Dus ik bedoel: het één zit echt aan het ander verbonden. Het is geen onwil, want het liefst zou ik iedereen een eigen plek willen geven. Maar men moet zich realiseren dat het ook voor de gemeente consequenties heeft rondom de uitvoering en haalbaarheid van een plan. Dat is wat ik probeer te zeggen. Dan probeer ik daar tegenover te zetten, en ik heb aangegeven dat de mensen van het Westerplein 25 tot 50 meter verder gaan lopen, dat is de realiteit, de woningen van de heer Vreugdenhil en zijn burens hebben nu geen plekken, hebben nog steeds dezelfde plekken. We proberen daar het rond rijden zo min mogelijk te creëren. Dat is geen verslechtering. Ik snap dat iedereen erop vooruit wil gaan. Ik denk dat we daar, ook in de richting van de heer Vreugdenhil, maximaal lenig geweest zijn, in mee te bewegen, in groen en in water, om daar op een goede manier uit te komen. De voorzitter: U heeft nog afval en verkeersveiligheid. Wethouder Abee: Van afval gaf ik aan, dat daar natuurlijk gewoon berekeningen aan ten grondslag liggen. Desalniettemin denk ik dat we wel gevoelig zijn voor de mensen van het Westerplein, om te kijken of we rond GFT en restafval kunnen kijken of dat iets dichterbij de woning gebracht kan worden. Als ik dat zeg, dan begrijpt u dat we goede aannames hebben, dat dat ook technisch mogelijk is in de inpassing, anders zeg ik het niet zo. De heer Jumelet is verbaasd en ik kan hem daar een eind in volgen, want is was andersom dan weer verbaasd, omdat ik er eigenlijk helemaal zondermeer van uit ging dat het Westerplein en de inrichting daarvan hoorde bij het totale plan. Dus het zou in mijn beleving heel gek geweest zijn als we het hele centrum dadelijk prachtig hebben opgeknapt, maar collega is met 't Vierkantje in de weer geweest, we hebben de oostzijde goed, dat we dan van deze kant één onderdeelje niet zouden mee nemen. Die verbazing die u heeft, dat het er niet in zat, die heb ik eigenlijk andersom. Een automatisme. Daarmee heeft u wel gelijk, dat u zegt: ja, het is er later ingebracht, had de raad er niet een apart besluit over moeten nemen. Op zich denk ik dat u daar een punt heeft. Alleen, dan moet u zich realiseren, dat we het totale plangebied een aantal keer uitgebreid hebben, bijvoorbeeld helemaal tot aan de Oudlandselaan, de scholen betrokken hebben. We hadden kunnen zeggen: dat doen we niet, want dat is het plangebied niet. Maar we gaan toch voor een totaaloplossing, we gaan ook kijken of we de problemen die er nu al zijn op een andere manier kunnen invullen. Vandaar dat dat plan inderdaad uitgebreid is. Maar dan heeft u gelijk, het is impliciet in de grex gedaan, zoals ook de kosten van de brug met een aanname in de grex terecht gekomen zijn. In de nieuwe grex zult u zien, dat die aanname ook weer wat omhoog gaat, omdat we weer wat meer duidelijkheid hebben over de bedragen. Maar dat geldt voor meer posten. Ik noemde al de Gemeentewerf. Daar hebben we, ook met bewoners, een goede oplossing gevonden. Ja, goede oplossingen kosten helaas vaak ook wat meer geld, maar we denken dat daar reden voor is en dat gaat u terug vinden in de grex. Op strikt heeft u formeel wel een punt, alleen in de totale uitbreiding van het plan is dat breed besproken en is dat steeds met instemming van de raad geweest. De heer Jumelet, interruptie: We zijn het er met elkaar over eens. Net was de vraag van de heer Machielse: vind je het dan niet mooi. Ja, natuurlijk is het mooi. Maar het punt is, en dat is ook onze rol als raad, als controlerend orgaan: de dingen die we gaan doen, ligt daar een besluit aan ten grondslag? Op het moment dat het plangebied groter wordt, en uiteindelijk kost het gewoon geld, wat

verteld wordt bij die grex. Maar onze fractie heeft ook bij andere onderwerpen gezegd, dat die impliciete besluitvorming, daar zijn wij niet zo van. We willen het expliciet hebben, zodat we weten waar we een besluit over nemen. Ik zie de heer Dieleman wat moeilijk kijken, maar ik moet hem juist aanspreken, denk ik, dat we juist expliciete besluitvorming hebben op juist zulk soort dingen, zodat we weten waar we met elkaar ja op zeggen. Ik ben het volledig met u eens, de Oudelanselaan, allemaal hartstikke goed, maar het is allemaal veel te impliciet. Waar leggen we de grens dan op een gegeven moment? Dat is even onze opmerking. Natuurlijk, het ziet er allemaal fantastisch uit en we moeten het zeker doen. Wethouder Abee: Ik heb al aangegeven in de richting van de heer Jumelet, dat hij daar gewoon een punt heeft. Dat we met elkaar, en als het gaat om de inrichting van het plein kost dat overigens € 4ton extra, we stoppen € 4ton extra in kwaliteit, dat dat iets is waarvan ik automatisch aannam dat dat erin zat. Dat blijkt niet juist te zijn. Dus dan heeft u een punt. Maar we hebben inderdaad rondom de uitbreiding, om de scholenproblematiek mee te nemen, ook dat hadden we dan apart in een raadsbesluit moeten nemen. Strikt formeel heeft u gelijk, alleen in de mate waarin we er steeds over gesproken hebben, hebben we geen signalen opgepakt. Ik heb het me niet gerealiseerd, want het was natuurlijk moeiteloos geweest om het in een besluitje erbij te nemen. De raad heeft unaniem aangedrongen om de problematiek rondom de scholen mee op te lossen en de Röntgenstraat. Formeel heeft u gelijk. De voorzitter: Dat heeft u nu drie keer gezegd. Wilt u beëindigen? Wethouder Abee: Als ik ongelijk heb, probeer ik het maar vaak te noemen. Ik probeer de draad op te pakken. Als het gaat om de verkeersafwikkeling, dan heeft u een punt. Ook dat is een aanname die we doen op basis van deskundigenrapporten, mensen die daarvoor gestudeerd hebben. U heeft ook gezien, dat daarin het bestemmingsplan wel al de mogelijkheid heeft, mocht daar een probleem zijn, wel een rotonde in de toekomst aan te leggen. Mocht onverhoopt blijken dat die berekeningen niet correct of het winkelcentrum zo gewild wordt, dat er een enorm extra ding is, dat dat al in het plan zit, om u maar voor te zijn. Dat moet dan een apart besluit zijn om daartoe te komen. Koplampen overlast heb ik aangegeven. De oversteek Oudelandsehof. Daar gaan we geen aparte zebra maken. Dat heeft ook met verkeersveiligheid te maken. Er loopt al een paadje, wat er nu ook al is. Dus dat blijft gewoon, zodat mensen makkelijk over kunnen steken. Maar een aparte zebra maken is verkeersveilig echt ongewenst. Dat heeft ook te maken met ziekenauto's, die een bepaalde vaart moeten kunnen blijven maken. Snelheid. Maar het pad blijft, maar niet een echte zebra, want dat komt dan te dicht op elkaar volgens nu ook weer de deskundigen en die volg ik toch maar. Het fietsverkeer en de Lidl. Ja, ook daar is geprobeerd die situatie, die enorm vooruit gaat qua veiligheid met aparte fietspaden, maar je moet altijd ergens iets kruisen. Dat wordt natuurlijk op een goede manier ingericht. Ik mag ook hopen dat dat vanuit verkeerskundige kant volledig is opgepakt en ik heb geen reden om te denken dat dat niet zo is. Ik dacht dat ik, als het gaat om het fietsparkeren in de richting van mevrouw Citterbartová, al aan het begin van mijn betoog al antwoord heb gegeven. Dank u wel. De voorzitter: Er zijn nog wel meer vragen. Maar is dat niet handig voor de tweede termijn? Ik ga over naar de tweede termijn. Neem daarin mee wat u nu niet beantwoordt heeft gekregen. Drie minuten.

Mevrouw Zwinkels: Mag ik een schorsing van een paar minuten? De voorzitter: U vraagt erom, dus dat mag. 3 minuten? De voorzitter schorst de vergadering voor 3 minuten.

Schorsing

Na de schorsing heropent de voorzitter de vergadering.

Tweede termijn

Mevrouw Zwinkels, L3B: Ik wil even beginnen over de groene gevel. Die is niet alleen in 2013 gepresenteerd aan de mensen, maar ook nog op 19 januari 2017. Ook daar staat die, bij de presentatie van 2017, getekend op de plattegrond, op blz.9. Dat is één. Dus de groene gevel blijft toch voor ons van enorm belang. Ik ben al blij, dat er iets gedaan gaat worden voor de koplampen. Zoveel geld kan het allemaal niet kosten, dus over het hele bedrag is het peanuts, waar we over spreken. Dan heb ik geen antwoord gekregen over het vergroenen van het schoolplein bij de Mozaïek. Dat blijft een grijze oppervlakte in al het mooie groen en water, wat we hier allemaal aan het westen van Berkel krijgen. Bij het vergroenen van de gevel, kunnen er ook nog wel een paar bomen van af voor dat schoolplein, mijns inziens en onze fractie inziens. De parkeernorm, zijn daarbij ook die 40 woningen van het Westerplein genomen? Zitten die in de parkeernorm? Of zijn die gewoon vergeten? Dan de vraag of de mensen allemaal die brieven hebben gekregen op het Westerplein. Of is die alleen maar naar de huiseigenaren gestuurd? Als we het dan over participatie hebben, wat op het ogenblik heel groot in dit gemeentehuis rond zoemt, dan denk ik: als die mensen dan niet reageren, reageer dan nog één keer naar de mensen. Als je kijkt naar participatie zou dat van groot belang zijn. Dan hadden zij ook gelijk in het begin mee kunnen doen. Ik heb nog twee complimenten. Dat is over het waterplein en over die koplampen natuurlijk. En dat het paadje blijft. Ik ben toch wel blij voor de mensen van de Oudelandsehof, dat ze

over hun paadje kunnen blijven lopen. En dan een vraag: komt het parkeren terug in een commissie of in de beeldvorming of in de raad? Ik heb wel het idee dat het parkeren op het Westerplein, op het hele nieuwe stuk, bij alle fracties heel hoog zit.

De voorzitter: Ik maak van de gelegenheid gebruik om te zeggen dat we aan de tweede termijn begonnen zijn.

Mevrouw Citterbartová, GL: Ik heb voorzichtig een toezegging gekregen van een fietsonderzoek. Ik ben alleen een beetje huiverig geworden voor de kreet van de wethouder. Hij zegt: mocht later blijken dat het nodig is. Dat zei hij in verband met verschillende onderwerpen. Ik vraag me dan af wanneer dat moment dan is. Is het dan nog op tijd genoeg om er iets aan te doen? Dat is me nog niet helemaal duidelijk. Terug naar het kaartje, die we in de presentatie hebben gehad, over de fietsparkeerplaatsen. Daar staat op twee plekken 'zoekgebied voor fietsenstalling' ingetekend. We hebben het nu alleen maar over één plek, onder blok 5. Wat is er met het andere zoekgebied in het noorden van het gebied, achterom is dat. Daar staan 172 plaatsen, maar dat is geen onderdeel van die 350 plaatsen, heb ik begrepen. Dus mijn vraag is: wordt er op beide plekken gezocht? Nou ja, ze zijn eigenlijk al gevonden. Wanneer weten we dat het echt gaat lukken? Waar hangt het van af? Is het al, zoals in het geval van de gevel, al besproken met de projectontwikkelaar? Of moet dat nog gebeuren? Het is ons opgevallen, dat bij de parkeerplaatsen geen laadpalen zijn ingetekend. Hebben we daar overheen gekeken? Komt het nog? Of zijn ze er niet bedacht? Een laatste, dat is een beetje rare, losse associatie, maar bij een kletterende fontein moet ik gelijk denken aan een openbaar toilet. Ik heb die niet gevonden, maar ik zou graag willen weten of die erin zit, want dat lijkt me voor een nieuw gebied wel nodig. Mevrouw Zwinkels: Ik had hetzelfde idee en ik heb het opgezocht. Er is een brief gekomen van het college naar de raad over de openbare toiletten. Het Vierkantje is dicht genoeg bij het nieuwe uitbreidingsverhaal of Berkel west, want het is maar 150 meter lopen. Waarschijnlijk heeft het college een heel sterke blaas. Mevrouw Citterbartová: Een voorziening in een horeca is geen openbaar toilet. Dat is niet laagdrempelig als een speciaal openbaar toilet. Dat waren mijn opmerkingen in de tweede termijn. Dank u wel.

De heer Muis, D66: Nogmaals, je zou het bijna vergeten, maar er ligt gewoon een ontzettend mooi plan. Tegelijkertijd, op dat totale plan zijn er nog zorgen, die in alle redelijkheid opgelost moeten kunnen worden. We hebben van de wethouder gehoord, dat alle wensen natuurlijk meer geld kosten. Dat weten wij. We staan er ook achter. Het verhogen van kwaliteit, indien nodig, dat verdient zich terug in beleving en aantrekkelijkheid van het gebied voor inwoners en bezoekers. We hebben het ook gezien bij de afronding bij de Gouden buurten, rond het station. Er is zelfs in crisistijd ook niet bezuinigd op de kwaliteit en zie hoe succesvol het nu is en hoe het gewaardeerd wordt. Dan. Ik hoor brede steun in de raad voor meer groen in het centrum. Wij steunen ook L3B van harte in de wens en eerdere ambitie om een groene gevel te realiseren en het schoolplein te vergroenen en we trekken hier graag samen met andere fracties in op als dat nodig is. Ook goed te horen dat de wethouder aangeeft, dat hij ook liever groen heeft dan stenen, waar mogelijk. Ook fijn dat hij na de beeldvorming al actie heeft ondernomen om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om het Westerplein groener te maken. Naast klimaat gaat het ook om het verblijf in het gebied aangenamer te maken. Het is dus niet alleen vanuit klimaatadaptatie. Wij hopen dan ook dat de wethouder naast het Westerplein goed wil kijken naar andere plekken waar je met beplanting kwaliteit kunt toevoegen, zodat het i.p.v. strak en stenig straks ook groen en gezellig wordt. Dan het parkeren. Daar zijn we allemaal nog niet helemaal uit, heb ik zomaar het idee. De wethouder geeft aan, dat het geen verslechtering betekent voor de bewoners aan de Westersingel en dat dat eigenlijk moet blijken in de praktijk. Dat vinden we op zich best wel een riskante strategie, zeker als je ziet om hoe relatief weinig woningen en plaatsen het eigenlijk gaat. Ik had een vraag gesteld over die parkeerbalans. Dat ze eerst buiten het gebied vielen, maar de parkeerplaatsen vielen wel onder het plan. Daar zit een soort rare mismatch in. De wethouder zei: als er allemaal goede argumenten zijn, dan is het een ander verhaal. Volgens mij hebben we hier best wel argumenten gedeeld. Zo ook de bewoners aan het Westerplein. Of ze wel of niet vergeten zijn, dat laten we in het midden. Feit is dat ze straks veel verder moeten lopen en dat je voor deze doelgroep daadwerkelijk een probleem hebt en dus ook argumenten hebt om er iets te regelen. Om met de woorden van de heer Van der Stelt te spreken: kijk wat wel kan en kom daarmee terug naar de commissie. Dank u wel.

De heer Machielse, VVD: Laat ik me even aansluiten bij de mooie woorden van meneer Muis, want we zouden inderdaad bijna vergeten dat we hier een heel mooi inrichtingsplan aan het vaststellen zijn of aan het bespreken zijn, pardon. Ik heb op één vraag geen antwoord gehad, dus die ga ik even herhalen. Dat gaat erom, dat wij onze zorg hebben geuit over het plaatsen van fietsstallingen in een voetgangersgebied en het daarmee een aantrekkelijke werking creëert van fietsen in een voetgangersgebied. Dat mensen de deur van de winkel uitlopen en ondersteboven worden gereden door een fietser of een scooter. Hoe gaan we dat nu borgen in de nieuw te creëren openbare ruimte, dat dat niet gebeurt? Daar wil ik wel graag een reactie op. Verder moet ik toch ook wel zeggen: of mensen nu

wel of niet op tijd geïnformeerd zijn. Ik wil ervan weg blijven wiens schuld dat is, maar ik vind het in ieder geval niet goed. Laat ik dat voorop zetten. Ik vind het niet oké dat wij hier te elfder ure insprekers hebben, die zeggen niet tijdig betrokken te zijn geweest, we hebben niet de kans gehad om onze zorgen mee te geven. En laten wij dan, als commissie en wellicht later als raad, aangeven dat wij dat wel belangrijk vinden, om van alle inwoners de zorgen mee te kunnen nemen. Dan ga ik ook de woorden van de heer Van der Stelt in de mond nemen: kijk nou naar wat wel kan. We hebben een aantal suggesties gedaan in deze commissie. We hebben het gehad over een volledig blauwe zone voor het gebied tussen de AH en blok 6 met een ontheffing voor bewoners. Daar valt met ons over te spreken. Creatieve oplossingen, die u wellicht nog moet gaan bedenken, daar valt ook over te spreken. Maar niets doen is geen optie. Daarmee zou ik deze termijn willen beëindigen. Dank u wel.

De heer Van der Stelt, CDA: Ik wil ook nog een keer beklemtonen, dat er hier een heel goed en mooi inrichtingsplan ligt. Voor het oog wil ik de wethouder echt oproepen om op zoek te gaan, ook in goed overleg met bewoners en insprekers, om te kijken wat er haalbaar is. Daarbij ook aan te geven wat niet haalbaar is en waarom, want het is ook goed om daar inzage in te geven. Dan helpt dat om die afweging goed te kunnen meemaken. Dank u wel.

De heer Jumelet, WIJ: Wij denken dat de oplossing helemaal niet zo ingewikkeld zal zijn. In die zin, blauwe zone aan de Westersingel als op de parkeerplaats, met ontheffingen voor betreffende bewoners daar. Hoe groot die blauwe zone dan wordt, of het de hele parkeerplaats is of je maakt het grote gedeelte nog iets verder, maar als je ontheffing geeft aan bewoners van het Westerplein en de Westersingel en je maakt aan de Westersingel ook die 10 parkeerplaatsen blauwe zone, dan denk ik dat we heel dicht bij een oplossing zijn, die voor iedereen, voor bewoners maar ook voor de gemeente, goed verteerbaar is. Wat ik toch wil beklemtonen is de zorg, die wij hebben, over die berekeningen, want ons ligt nog heel vers in het geheugen de discussie die wij gevoerd hebben het afgelopen jaar over Berkel oost. Daar zijn ook allerlei berekeningen gemaakt en dan zien we toch wel vrij snel dat het toch wel erg krap is. Strak aan de wind zeilen als het gaat om die normen, vinden wij toch zorgelijk. Die wil ik toch nog een keer genoemd hebben. De oproep om het toch nog wat groener te maken, ik hoop van harte dat de wethouder dat ter harte neemt. Tenslotte. In mijn eerste termijn heb ik een feitelijke onjuistheid gezegd over de duur van de bestrating in Bergschenhoek. Die moet veel korter zijn, maar dat verdient wel aanpassing. Ik geloof dat ik 27 jaar zei, maar dat klopt helemaal niet. Het is korter, maar het vraagt wel een verbetering daar, maar dat is een andere discussie. Ik laat het hier even bij en ik hoop van harte dat de wethouder ook mee beweegt om deze rafels, om dat woord van de PvdA maar eens te gebruiken, zoals de heer Bovens dat altijd zei in de eerste periode van deze gemeente, op te lossen. Dan hebben we een prachtig plan, zodat iedereen daar blij en gelukkig kan zijn. Dank u wel.

Wethouder Abee: Ook mevrouw Zwinkels citeert iets. Ik heb zonder meer het vertrouwen dat zij uit de juiste bijeenkomst, een architect op basis van een artist impressions, die inderdaad uit het oude plan kwamen, zaken bekeken heeft. We gaan er nog even serieus naar kijken, want als er echt verwachtingen gewekt zijn, dan vind ik dat een andere situatie. Dat zeg ik ook niet toe. We hebben wel gewoon te maken met afspraken die ooit gemaakt zijn, die juridisch vast gelegd zijn, die wij niet zomaar mogen veranderen. Als ik zeg, dat ik daar serieus naar kijk, dan gaan we dat ook doen. Als ik zeg: we gaan kijken of in die bijeenkomst wellicht toch mensen op het verkeerde been gezet zijn. Dan gaan we proberen of consequent mogelijk te zijn. Maar ik ben ook wethouder. Ik houd mij aan wetten en regels en afspraken en aanbestedingsregels, die voor iedere partij, ook voor wie destijds heeft ingeschreven en het niet geworden is, gelden. Ik probeer het zorgvuldig te doen, ik probeer mijn woorden zorgvuldig te kiezen. En over het algemeen, als ik probeer in uw richting op te schuiven, dan probeer ik dat ook serieus te doen, want anders zou ik het niet zeggen. Mevrouw Zwinkels, interruptie: Ik beschouw het als een toezegging, dat u dit heel serieus op gaat pakken. Wethouder Abee: Vanzelf. Als het gaat om de vergroening van de schoolpleinen, dan verwijs ik graag naar mijn collega Van Tatenhove, die daarmee bezig is, primair voor verantwoordelijk is en volgens mij daar ook al het e.e.a. over gecommuniceerd heeft. Dat zeg ik met veel plezier naar haar toe. Mevrouw Zwinkels, interruptie: Sorry, ik ben eigenlijk tegen interrupties, maar is heb er vandaag wel heel veel. Wij willen dat graag zien buiten het integraal huisvestingsplan voor de scholen. Dit is een op zichzelf staand plan binnen het plan Berkel west. Wethouder Abee: Interessant wat u vindt, respect. Alleen wij hebben afgesproken dat mijn collega over de vergroening van schoolpleinen gaat en daar houd ik me ook maar even aan. Houdt onverlet dat uw opmerking doorgezet wordt in de richting van mijn collega. De heer Duk, interruptie: Kunnen wij dan een schriftelijke reactie hierop verwachten van het gehele college? Wethouder Abee: Nou, daar zou ik niet op vooruit willen lopen, maar ik probeer duidelijk te maken dat wij dit natuurlijk onder de aandacht van mijn collega zullen brengen. Dan is het aan haar om naar bevind van zaken te kijken welke reactie daar gepast is. Dat geldt ook voor, en dat zeg ik met veel plezier, dat mijn collega Fortuyn altijd zeer enthousiast is als het gaat over het sanitaire deel van zijn portefeuille. Hij gaat vooral over de openbare toiletten en nu ziet u aan zijn gezicht dat hij dat ook nog leuk vindt. Ik ga ervan uit, dat hij u goed

geïnformeerd heeft en naar de toekomst toe dat ook op een goede manier oplost. Volgens mij bent u daarover al geïnformeerd geruime tijd geleden. Een paar korte vragen van mevrouw Citterbartová als het gaat om zoekgebieden. Daarom noemen we iets zoekgebied, om te kijken waar het zou kunnen landen. Dat landt in mijn beleving onder blok 5, om het zo maar te zeggen. Als je zoekgebieden doet, dan zeg je: daar gaan we naar kijken. Juist ook m.b.t. de fietsvriendelijkheid. Dat heeft ook te maken met mensen niet onnodig het centrum in trekken, want juist blok 5 is een heel centrale plek, die ook goed bereikbaar is over de parkeerplaatsen heen. Dit is juist een mooie plek om daar met je fiets aan te komen en om op een heel goede manier het centrum in te gaan. De laadpalen, u begrijpt, dat komt nog. Mevrouw Citterbartová, interruptie: Wanneer weet u meer? Dat dat een reële mogelijkheid is om de fietsenstalling daar op die plek te krijgen? Waar hangt het van af? Wethouder Abee: Ik had in mijn eerste termijn al aangegeven, dat dit niet een vrijblijvendheid is, wat mij betreft. Het moet wel gek lopen, wil er daar geen ondergrondse stalling komen. Ik zou op dit moment niet één reden kunnen bedenken. Ik kan geen redelijke reden verzinnen waarom het niet gaat lukken. Het is ons voornemen om dat gewoon te gaan realiseren, omdat we denken dat daar juist die belangrijke duurzaamheidsplus zit, ook naar de toekomst toe, ook m.b.t. veiligheid. Maar ik heb in de eerste termijn geprobeerd dat uitgebreid aan te geven. Dan rondom de fietsplekken. Het is van twee één. Je gaat of de fiets heel onvriendelijk wegduwen naar de randen toe en dan weet je dat dat niet echt de oplossing is. Of je moet inderdaad die fiets iets meer het gebied in halen met kleinere plekken. Dan is die fiets nadrukkelijk te gast. Dan weet ik, voordat Bergschenhoek weer over tafel komt, dat dat niet altijd goed werkt. We zullen daar moeten kiezen tussen twee varianten en dan denk ik dat duurzaamheid, het belang van fietsen, voorop staat. Dan zullen we de inrichting zodanig moeten doen. En hopen dat mensen hun verantwoordelijkheid nemen, dat als ze te gast zijn in een gebied, dat dat ook gaat werken. Dan het belangrijkste punt, niet om de andere te bagatelliseren, rondom het parkeren. De heer Jumelet had gelijk m.b.t. die blauwe zone. Het lag anders dan ik op mijn netvlies had staan. Ik wil nog even benadrukken: het is niet vanuit een onwil, dat ik in de eerste termijn aangegeven heb niet direct die mogelijkheden te zien. Desalniettemin hoor ik natuurlijk de commissie. De heer Van der Stelt heeft dat ook verwoord. Beste college, ga toch nog even kijken wat de mogelijkheden zijn in overleg. Dan moeten we inderdaad kijken: is die blauwe zone nog wat uit te breiden, waardoor er meer mogelijkheden komen. Daar gaan we serieus nog een keer naar kijken. Ik zeg dat ik tot het begin van deze vergadering daar nog geen mogelijkheden voor zag. Houdt onverlet dat we ons uiterste best gaan doen om te kijken of we daar nog een oplossing in kunnen vinden. De heer Jumelet: Dan hebben we het over het parkeerplein als de Westersingel? Wethouder Abee: Primair over het parkeerplein. De heer Jumelet: De Westersingel is hier aan de orde geweest, meerdere malen in de eerste en tweede termijn. Zou u dan ook bereid zijn om de Westersingel daar in mee te nemen, in die overweging. Wethouder Abee: Dat gaan we dan ook doen. Het is geen onwil. Ik probeer duidelijk te maken dat we het ook over simpele tellingen hebben, waaraan we moeten voldoen. Op het moment dat winkeliers horen, dat er allerlei zaken zijn, dan hadden ze hier ook gestaan. We moeten ook wel het juiste midden zoeken. Ik zeg: daar zullen we ook nog serieus naar kijken, maar ik zeg ook dat bij de Westersingel, gezien de geschiedenis en het aantal plekken wat er voor de woningen ligt, achter de woningen extra zijn aangebracht en het parkeerterrein daar schuin tegenover, er geen sprake is van verslechtering. We kunnen alles proberen op te lossen. Ik heb dadelijk wel te maken met een plan wat ook realiseerbaar moet zijn. Ook voor de winkeliers, ook voor de andere mensen die daar komen. We hebben niet alleen maar met een deelbelang te maken. Desalniettemin zullen wij ook dit onderdeel extra onder de loep nemen en er serieus naar kijken. Als er mogelijkheden zijn, het is geen onwil, dan zullen we u dat laten blijken, wat we er als college van gevonden hebben en uiteindelijk besloten. Met het gevaar dat ik toch nog iets vergeten ben, denk ik alles beantwoord te hebben. De laadpalen heb ik al genoemd in een bijzinnetje. Die staan nog niet ingetekend. Zijn we ze vergeten? Nee. Net als de parkeerplaatsen van wie dan ook, zijn we niet vergeten. Die worden later ingevuld.

Mevrouw Zwinkels: Komt dit terug naar de commissie of naar de raad? De voorzitter: Zal ik maar gelijk antwoord geven? Het inrichtingsplan is een aangelegenheid van het college. Het komt dus niet terug in de raad. Mocht u andere items nog hebben, dan zult u daar met de desbetreffende middelen gebruik van kunnen maken, maar het inrichtingsplan is nu verder voor het college. Ik heb wel een toezegging gehoord van de wethouder van: kijken wat wel kan. Gelet op de woorden van de heer Van der Stelt. Dat gaan we wel horen in een brief of wat voor vorm dan ook. Volgens mij zijn alle vragen beantwoord. Dit is dus het antwoord op de vraag: hoe gaat het verder met het inrichtingsplan? Wethouder Abee: Zoals u zei, we zullen het schriftelijk doen toekomen. We zullen ook zorgen dat er altijd wel weer termijntjes zijn, waarin u kunt reageren. De voorzitter: Dan dank ik u voor de beantwoording. We hebben hier een forse discussie over gehad. We moeten maar even weer tot het volgende onderwerp over gaan.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Transitievisie Warmte en Bodemvisie Lansingerland

De heer Jumelet, WIJ: Gezien de tijd zullen we het allemaal niet ingewikkeld maken, maar het is natuurlijk wel een belangwekkend verhaal. Het wordt gepresenteerd als een visie, maar het is niet echt een visie in mijn beleving. Uiteindelijk gaan we een besluit nemen of drie wijken die we naar voren trekken. De discussie is dan eigenlijk: gaan we die drie wijken doen, ja of nee. We zeggen als fractie: vooral doen, zo snel mogelijk, want de opgave is groot en we moeten ook gewoon kennis en ervaring op gaan doen als het gaat om die energietransitie. 800 woningen per jaar gemiddeld is heel ambitieus. In de beginjaren zal het aantal woningen per jaar nooit die 800, dus je zal te maken krijgen met een enorme prop in het proces. Wij vermoeden dat je vanaf 2035 toch wel het dubbele zal moeten gaan realiseren. Dus die opgave is gewoon enorm en de vraag is: hoe gaan we daar nou mee om? Daar hebben we natuurlijk nu geen antwoord op, maar het is wel een zorg naar de toekomst toe. We hebben in de bewonersbijeenkomst, maar ook bij de beeldvormingsavond, mensen uit de focusgroep gesproken. Die hebben toen een bijdrage geleverd. Daaruit blijkt ook wel dat het draagvlak voor die hele energietransitie natuurlijk cruciaal is. Op twee punten eigenlijk. De tijdsplanning en de kosten. Want uiteindelijk is het altijd de vraag: wat betekent het nou voor mij als inwoner van Lansingerland, in die specifieke wijk. Wanneer gaat dat dan gebeuren? Hoe moet ik daar dan mee omgaan? Wat dan ook wel bijzonder is en daar wil ik toch ook de aandacht voor vragen, niet zozeer negatief bedoeld, maar wel een punt van aandacht, dat is het staatje wat bij het burgerpanel staat aangegeven rondom het energieloket, over de bekendheid daarvan. Daar moet een enorme inspanning nog liggen om mensen daar toch bekend mee te maken. We lezen het allemaal in de krant, op internet van allerlei bewegingen, maar uiteindelijk om antwoord te geven op de vragen: wat betekent het voor mij en hoe ga ik daar mee om? Dan is het energieloket natuurlijk een uitermate belangrijk aspect binnen de hele gemeente en bekendheid vinden wij dan heel erg tegen vallen. Daar zouden we heel graag veel tijd en energie in willen laten stoppen, om dat veel meer voor het voetlicht te brengen, zodat mensen ook die weg weten te vinden. Daarbij ook gezegd hebbend: op het moment dat je nu zegt die stap te willen maken, dan ga je op zoek naar wat dat voor mij betekent. Enerzijds het energieloket en anderzijds moet de gemeente ook veel meer kunnen faciliteren om wellicht mensen wat wegwijs te maken m.b.t. welke keuzes kan je nou maken om die energietransitie te maken. Wij denken dat de gemeente daar veel meer de gidsfunctie in moet hebben. Het gaat misschien een beetje buiten de rol van de gemeente, maar wellicht ook daar pakketten moeten kunnen aanbieden niet, maar wel als een soort makelaar optreden. Misschien is makelaar ook niet het juiste woord, maar u zult begrijpen wat ik bedoel. 23.000 woningen is eigenlijk een klein deel van de opgave voor Lansingerland. Dat willen we toch nog maar eens benadrukken. De tuinbouw is toch één van de grootste gasverbruikers en die valt buiten de scope van dit verhaal, maar daar zit wel een enorme opgave en die wil ik toch wel graag in beeld houden. Toen ik hem las, ook de transitievisie, en dat heeft niet zozeer met die visie te maken, maar wel de omgeving waar het zich afspeelt, dat die omgeving natuurlijk ook in beweging is. Het verhaal is nog niet helemaal uitgetrild. Je ziet natuurlijk de hele discussie rond biomassa. Allerelei berichtgevingen. Een half jaar geleden had iedereen de mond vol over biomassa als zijnde de ultieme oplossing voor. Nu blijkt dat toch heel anders te liggen uit onderzoeken die naar voren komen. De zorgen over het warmtenet, hoe gaat dat nou lopen? Het verhaal is nog niet helemaal uitgetrild, stabiel. Wat ga je dan doen? Het maakt het ook wel ingewikkeld voor inwoners om keuzes te maken en om met volle overgave die stap te maken. Er zijn natuurlijk mensen die het vanuit idealisme doen, maar heel veel mensen zeggen vanuit financiële afweging: allemaal mooi en aardig, maar ik kijk de kat wel een beetje uit de boom. De voorzitter: U heeft de 5 minuten gehad. De heer Jumelet: Een opmerking in zijn algemeenheid. Waar wij mee worstelen is de betaalbaarheid van het hele verhaal. Het is een gevaarlijke opmerking misschien, maar ik maak hem toch. Er komen misschien ook gelden vanuit het energiebedrijf onze kant op. Wellicht is het te overwegen of je die in kan zetten in deze transitie? Ik begrijp dat de wethouder nog geen uitspraak doet, maar het is een schot voor de boeg. Volgens mij moet je daar wel serieus over nadenken. Kan je die gelden wellicht inzetten om die transitie te gaan vergemakkelijken? Dank u wel.

De heer Van Harn, CDA: Ik val in één keer maar met de deur in huis. We willen dat de bewoners trots zijn aan het eind van het proces en met plezier aardgasvrij wonen. Dat staat op blz.10 van dit document. En vervolgens: we zorgen voor draagvlak door bewoners, bedrijven, gemeente, raad te betrekken in de planvorming en uitvoering op wijkniveau. Daar kunnen wij als CDA het alleen maar mee eens zijn. Als commissie zijn we inmiddels diverse beeldvormingsavonden mee genomen in het energietransitieproces. Daarnaast is op 18 juli j.l. de visie Lansingerland Duurzaam door de raad vast gesteld. Vanavond gaat het om het vast stellen van transitie warmte en bodemvisie Lansingerland en het aanwijzen ter nadere uitwerking van drie wijken. We hebben het over de havenbuurt, de eilanden en Bleiswijk zuid. Met de keus van deze drie wijken worden drie oplossingen nader onderzocht. All electric, hernieuwbaar gas en warmtenetten. Wij kunnen ons daar prima in vinden. Zeker ook de basis waarop de keuze is gemaakt. Wijken waar alternatieve warmte meer dan 30% goedkoper uit de analyse naar voren komt of waar de investeringen laag zijn. Daarnaast doet u een beroep op subsidie m.b.t. de wijk de havenbuurt. Een prima zaak. U bent om deze visie op te stellen in gesprek gegaan met een zevental stakeholders en dat is een goed iets. Ik zal ze niet alle zeven opnoemen, ze staan in het document. We weten inmiddels dat het

proces rondom de leiding oost niet loopt zoals gehoopt. Maar we hebben vertrouwen dat deze wethouder blijft volhouden om tot een goede en gedragen oplossing te komen. Als commissie worden we drie keer per jaar op de hoogte gehouden t.a.v. de stand van zaken tijdens het uitvoeringsprogramma en daar houden wij u aan. Zoals ik begon en eerder opmerkte: draagvlak voor dit proces is cruciaal. Dus, college, stop niet met communiceren met bewoners en pandeigenaren over wat er gaat en moet gebeuren om aardgasvrij te worden, maar ga daar vooral mee door. Dank u wel.

De heer Machielse, VVD: De heer Jumelet begon net zo voortvarend. Ik was voornemens me aan te sluiten bij zijn mooie woorden, maar toen hoorde ik toch wat andere dingen. O.a. over de rol van de gemeente en over Enecogelden. Daar moet ik even van weg blijven. Maar al met al eens m.b.t. hoe positief het is wat nu voor ons ligt. Daar ook nog even aan toevoegen: ik was ook bijzonder verrast om te lezen, dat volgens onderzoek Lansingerland een bijzonder potentievolle bodem heeft. Toen dacht ik: mocht het nou anders uitvallen met zo'n warmtenet of mocht het langer duren, dan kunnen we toch ons zelfvoorzienende eilandje worden. Natuurlijk zullen daar wel weer investeringen mee samen hangen, maar al met al: goede visies en blij ook om te zien dat we gerenommeerde bureaus in de hand hebben genomen, dat we dit serieus aanpakken. Een kernpunt ook voor ons in de energietransitie is om het betaalbaar te houden, maar dat begint ook met de juiste beslissingen, want er is niets zo kostbaar als de verkeerde beslissing nemen. Dus goed dat het college daar deze voorzetten voor doet. Wat ons betreft een hamerstuk. Dank u wel.

De heer Van der Stad, D66: D66 is blij met de voorliggende visies op de transitie warmte en bodem. Het stuk begint met een goed overzicht van ambities en de reeds gemaakte afspraken die wij op nationaal en lokaal niveau hebben gemaakt. Om met zijn allen ook binnen Lansingerland tot resultaat te komen voor 2050 zijn de voorliggende visies opgesteld. Transitie warmte min of meer als onderdeel van de energietransitie en de bodemvisie als onderdeel en antwoord op het warmtevraagstuk. Hierbinnen is informatie opgenomen over de warmtevraag voor onze gemeente alsmede wat potentieel beschikbaar is. Ook worden er de maatschappelijke uitgangspunten gedefinieerd. Wat D66 betreft was de informatie helder en wij onderstrepen de uitgangspunten. Met name het zorgen voor draagvlak door inwoners te betrekken bij verdere planvorming en uitvoering in de wijken en de natuurlijke investeringsmomenten aan te grijpen om de transitie van een wijk te doorlopen. Wij zijn verder blij te vernemen via het burgerpanel dat de voorkeur ligt bij collectieve oplossingen boven individuele en dat er voor de verschillende wijken van Lansingerland reeds bekeken is wat de beste oplossingen zijn voor de dag van nu. Daarbij de kanttekening dat technologie verandert en ook daar houdt de visie rekening mee door mee te kunnen bewegen door de tijd en de dan nog van toepassing zijnde technologie. Voor de gebouwde omgeving lijken de twee visies alles te omvatten en lijkt alles tegen elkaar afgewogen te zijn. Daaronder vallen ook de wijkselecties, waarbij als belangrijkste criterium aangehouden wordt dat het ook de inwoner zo min mogelijk mag kosten. Wat de visies en de aan te wijzen wijken betreft, kunnen wij volledig akkoord gaan, maar we hebben nog wel wat kanttekeningen. Zeven stuks. 1. Communicatie is cruciaal. Houd daar bij de uitwerking van transitieplannen rekening mee. Met nadruk op het actief blijven houden van de participanten. 2. De overlap en aansluiting op de RES blijft voor nu met het stuk onduidelijk. De voorliggende visies zijn met name op onszelf geconcentreerd. Wellicht kan de wethouder melden hoe dit wordt meegenomen richting de RES. 3. Er wordt in de visie verwezen naar biomassa centrales als transitiebron. De nadelen ervan worden weliswaar benoemd, maar er is voldoende in het nieuws geweest om te beseffen dat deze centrales enkel strategisch ingezet zouden moeten worden. Klopt het dat deze centrales binnen Lansingerland vergunbaar zijn in de bestaande bestemmingsplannen? Kan de vergunbaarheid van biomassa centrales op termijn worden ingeperkt op basis van de energiestrategie? Langzaam moet duidelijk worden wat vraag en aanbod wordt voor de gehele energiestrategie. 4. Er zijn diverse bijeenkomsten in aanloop tot deze visie georganiseerd, waar verschillende partijen aan hebben meegewerkt of hebben meegedacht. Heel goed dat dit gedaan is, maar op welke wijze was de tuinbouw hierbij betrokken? Ik zie dit in de opsomming niet benoemd. In de visie wordt gemeld dat de glastuinbouw in een parallel traject georganiseerd wordt, maar het zou ons inziens één geheel moeten vormen. Onze buurgemeente heeft ook al jaren een aardwarmteproject middels een tuinder, waar een zwembad en woningen op zijn aangesloten. Afgelopen weekend stond er in het AD nog een artikel over hoe snel het kan gaan op andere plekken binnen Zuid Holland. De twee trajecten hadden ons inziens samen gekund. 5. Dan nog graag aandacht voor de vergunbaarheid. In de visie wordt duidelijk gewezen welke partij in welke situatie de vergunning vergunt. Dat is goed georganiseerd in ons land. Voor open bodem energiesystemen wordt echter nog wel e.e.a. aangescherpt in de waterwet. Dit i.v.m. mogelijke verontreiniging, schade aan bodemlagen, vermenging van water tussen de lagen, verandering van grondwaterstanden of stromingen met gevolgen op het grondwaterpeil en verzakking als gevolg. Wellicht dat de gemeente hier tot die tijd scherp op kan blijven qua controle bij projecten die zich aanbieden, totdat dit beter in de wet is geregeld. 6. Daarnaast zijn wij benieuwd of de gemeente voor het einde van 2020 een bodemenergieplan kan opstellen, zodat regie gevoerd kan worden op de aanleg en ordening van systemen om negatieve interferentie te voorkomen, potentieel optimaal te benutten om

een gelijk speelveld te creëren van verschillende initiatiefnemers. 7. Wij zijn benieuwd hoe de samenwerking met omliggende gemeente wordt opgenomen of wordt geregeld. Is er enige afstemming? Een wingebied zou over meerdere gemeenten immers kunnen plaats vinden of er zou interferentie kunnen zijn.

De heer Dieleman, CU: De transitievisie en de bodemvisie, we zullen in onze bijdrage vooral inzoomen op de transitievisie. De bodemvisie hebben we gelezen, voor een deel. Het was een ingewikkeld stuk. Volgens mij zat het goed in elkaar en gaf het voor de mensen die er verstand van hebben inzicht van wat er allemaal mogelijk is in onze gemeente. Dat lijkt ons het belangrijkste. De transitievisie. We beginnen met een aantal complimenten en daarna een aantal aandachtspunten. Allereerst een compliment dat de transitievisie nu al is opgesteld. Het moet er eind 2021 liggen, lezen we in de stukken. We zijn heel blij dat die er nu al is, dus complimenten aan het college en de organisatie voor de vaart die hiermee wordt gemaakt. Het is een enorme opgave en hoe eerder we daarmee starten, hoe beter het is. Als we dan kijken naar het plan wat er nu ligt of het dan wel of geen visie zou moeten heten, daar kan je over twisten, dan ziet dat er goed uit, wat ons betreft. Het is realistisch, ook als het gaat om de onmogelijkheden en de mogelijkheden bij de huidige stand van de techniek en de onzekerheden daarin, waarbij we nog van alles moeten gaan leren met elkaar, waarin de ontwikkelingen elkaar in rap tempo opvolgen. Daar wordt goed op ingegaan. We zijn blij dat er in alle kernen van onze gemeente wordt gestart, om zo ook in ieder dorp met deze ontwikkeling aan de slag te gaan. We zijn blij dat bij de experimenten ook wordt gekeken naar verschillende energiebronnen. Dat we niet al gaan blindstaren op één manier, maar dat we ook gewoon verschillende manieren gaan proberen om te kijken wat nou het beste werkt en het beste past binnen onze gemeente. Als we dan kijken naar de pilots, die worden geschetst, dan zitten daar interessante pilots bij. Ook als we kijken naar de havenbuurt met veel particulier bezit. Dat zal een grote uitdaging zijn, want je krijgt woningcorporaties een stuk makkelijker mee dan particulier bezit. In dit kader vond ik het artikel in Binnenlands Bestuur wel erg interessant. Die volgen een wijk in de gemeente Purmerend, de wijk Overwhere. Er wordt al een aantal jaar gevolgd hoe daar de energietransitie wordt vorm gegeven. Dat laat zien dat het een enorme impact heeft op mensen. Het lijkt ons heel goed dat dat door het college en de organisatie goed wordt gevolgd, wat er bij andere gemeenten gebeurt, want alle gemeenten zijn met deze transitie bezig. Dus laat men niet overal hetzelfde wiel uitvinden. Een aantal aandachtspunten bij deze transitievisie warmte. Allereerst de warmteleiding / de warmterotonde. Ooit hadden we ingezet op de warmterotonde. En ik zeg niet voor niets 'ooit' want we weten dat er inmiddels met het rekenkamerrapport van de heer Hofstra, die ons welbekend is, dat de verhoudingen in de gemeente Rotterdam iets anders zijn geworden dan ze eerst waren. En dat de rotonde of de leiding over oost er waarschijnlijk niet lijkt te gaan komen in de vorm zoals die bedacht was. We spraken de heer Hofstra een tijdje geleden, net als andere fracties hier in de zaal, gaf hij wel aan dat het wel heel belangrijk zou zijn dat er iets met dat warmtenet wordt gedaan, ook richting de omliggende gemeenten. Zo hoor ik graag van het college hoe er een lobby richting Rotterdam wordt opgezet om te kijken, met de huidige veranderende omstandigheden, hoe we toch kunnen aansluiten op die restwarmte die er op dit moment nou eenmaal nog is in de Rotterdamse haven, want het zou zonde zijn om dat verloren te laten gaan. Een aandachtspunt is ook dat het nu alleen gaat om de bebouwde omgeving. We snappen dat we erg goed starten met zo'n transitievisie, maar als we kijken naar de warmtebehoefte in onze gemeente ligt die voor een enorm groot deel in die glastuinbouw. Ergens baalden we een beetje, dat dat niet terug kwam in deze transitievisie. Ook omdat we denken dat als je iets gaat doen in het tuinbouwgebied, je dat mogelijk kan doortrekken richting de bebouwde omgeving. We snappen heel goed dat we met die pilots aan de slag gaan, maar laten we ook kijken als we aan de slag gaan met ontwikkelen van een visie voor het glastuinbouwgebied hoe we daar ook de bebouwde omgeving weer in mee kunnen nemen. Want ik ben ervan overtuigd, dat die vaak niet los van elkaar zullen staan. Dan pakken we het in samenhang en op efficiënte wijze op. In Bergschenhoek hebben we Eneco nodig. De heer Jumelet sprak de naam van het bedrijf net niet uit, maar dat gaan we verkopen, zeker. Maar ondertussen hebben we ze ook nodig voor een stukje van het warmtenet hier in Bergschenhoek. Wat we ons afvroegen, want dat stond niet in het stuk, of Eneco ook een beetje in de meewerkstand zit. Anders kunnen we misschien nog met onze aandelen zwaaien, die we nog hebben. Misschien dat dat nog een beetje indruk maakt de komende maanden. Wat helder is, is dat deze transitie een enorme impact gaat hebben op mensen. Het gaat namelijk over hun eigen huis. En dan gaan we die huizen veranderen. Als je hier kijkt, in dat artikel in Binnenlands Bestuur, dan komt daar zo'n pijp voor je huis langs te lopen, waar de warmte doorheen gaat. Dat zou één van de oplossingen kunnen zijn. Wat we van groot belang vinden, ook door andere fracties aangegeven, is de communicatie en het mee nemen van onze inwoners. Dat betekent dus dat je inloopbijeenkomsten kunt organiseren, maar als ik met mensen om me heen praat: die gaan echt niet naar een inloopbijeenkomst toe. Echt no way, dat die naar een inloopbijeenkomst over warmte toe gaan. Die hebben vaak meer behoefte aan schriftelijke informatie. Een ander idee dat we tegen kwamen was dat in wijken waar ze van het gas af gingen daar hadden ze huizen ingericht waar je naar binnen kon en waar je kon gaan kijken hoe dat eruit ging zien. Laten we kijken of we op zo'n manier de mensen goed mee kunnen nemen. Want als we kijken naar de

resultaten van het burgerpanel, dan schrikken we best wel van de hoeveel scepsis en de hoeveelheid mensen die zeggen: ik wil hier eigenlijk helemaal niet in mee. Ook in de gemeente Lansingerland hebben we daar nog een enorme slag in te maken. Laten we oppassen dat we niet te vaak roepen: we moeten zo snel mogelijk van het gas af, sneller, sneller, sneller. Het heeft gewoon een enorme impact op mensen. Dat moeten we dus op een goede en zorgvuldige manier doen. Tot slot een opmerking die ook al door een aantal andere fracties is gemaakt, de betaalbaarheid. We hebben daar eerder een motie over aangenomen in deze raad, volgens mij unaniem, de motie die door de CU werd ingediend, namelijk dat we moeten voorkomen dat mensen met een laag inkomen niet mee kunnen in de energietransitie en dat er energiearmoede ontstaat. Bij de maatschappelijke kosten gaat het toch vooral weer over financiën, maar maatschappelijke kosten zijn ongetwijfeld meer dan financiën. Allemaal aspecten die je mee moet wegen bij de energietransitie. Laten we er echt voor zorgen dat we het betaalbaar houden voor iedereen. We zijn heel benieuwd hoe dat verder uitgewerkt gaat worden in de komende tijd. De doelen die we stellen zijn goed. Een prima eerste stap om mee aan de slag te gaan. Er moet nog enorm veel gebeuren en daar zijn dit een aantal aandachtspunten voor, die we graag aan het college willen mee geven. Dank u wel.

De heer Hoppenbrouwer, L3B: Ik heb het er warm van gekregen, van deze vergadering. Ik begin met dezelfde woorden als de heer Jumelet. Wat ons betreft is het geen visie, want het is gewoon een praktisch uitvoeringsplan en hebben we gekozen voor drie wijken. Je weet, ik ben een google freak. En je kijkt alleen naar het warmte transitie plan van de gemeente Utrecht, dan zie je daar gewoon heel duidelijke, heldere kaders staan en wat de rol van de gemeenteraad is of van de gemeente en wat de opgave is. Hij heeft het ook al doorgegeven aan de ambtenaren: kijk daar nou eens voor de lol naar, voor een volgende keer, want dan ben je veel concreter bezig. Ik ga niet in herhalingen vallen. Betaalbaarheid speelt ook bij Leefbaar, maar wat wij ook vinden, is de betrouwbaarheid. Daar bedoelen wij eigenlijk mee, dat de warmtevoorziening moet wel een hoge mate van leveringszekerheid bieden. Dat heb ik niemand horen zeggen, maar dat is wel een voorwaarde die wij naast de betaalbaarheid willen koppelen. Mijn buurman hier links heeft al aangekondigd dat we per 2021 een visieplan moesten hebben en is apetrots op het feit dat we retesnel zijn, als ik het zo mag zeggen. Ik heb eigenlijk met de gedachte rond gelopen: zijn we eigenlijk niet een beetje te snel? Waarom gaan we niet gewoon die drie wijken uitrollen en dan nog even wachten met die visie tot alles wat op ons af komt. Als je ook naar de VNG kijkt, die heeft een soort opzet. Ik wil de VNG niet heilig verklaren, maar ze hebben wel inhoud m.b.t. wat een transitievisie moet inhouden. Dan missen we dus nog wel heel veel. De heer Duk begon er tijdens de beeldvormingsavond over: wat is nou het vervolg? Dit zijn er drie en wat is het vervolg? Zij hebben een aantal vragen van: welke wijk wordt dan daarna aardgasvrij, wat zijn de kosten, de verwachtingen van de inwoners. Dat zijn allemaal stappen, die ik niet in dit huidige plan terug zie. Maar ik ben het met de heer Jumelet eens, we moeten het gewoon doen. Je kan blijven wachten, maar dat vind ik echt. Ik zou de wethouder mee willen geven om daar toch iets meer sturing in aan te brengen. Verder mis ik eigenlijk ook een beetje, los van de glastuinbouw wat ik ook wel de grootste verrassing vond toch, omdat het ook zo expliciet in het coalitieakkoord staat, dat dat de ruggengraad is van de energietransitie en eigenlijk zie ik dat nu helemaal niet terug. En mijn vraag is nu dus: wanneer gaan we dat dan oppakken? Daar was ik naar op zoek. Maar hetzelfde geldt voor de klimaatneutrale nieuwbouwwijken. Nou zou dat in de nota duurzaamheid kunnen staan, maar ik zou het ook eigenlijk in deze notitie terug verwachten. Dus wat ons betreft, moeten we het gewoon doen. Ik ga er ook zeker geen halsaak van maken. Ik heb begrepen, dat we het drie keer per jaar terug krijgen, dus dat lijkt me een goed plan. Het enige wat ik nog mee wil geven, is een beetje vloeken in de kerk en misschien in strijd met alle afspraken die we nu hebben, betreft dat van gas los. Wij zijn als L3B zeker niet tegen, want iedereen vindt er wat van. Maar misschien is het wel grappig om eens bij onze oosterburen te kijken, die zijn nu alleen maar gasleidingen aan het leggen van de Oekraïne, omdat zij denken dat dat de meest succesvolle actie is. De heer Duk, interruptie: Dat doen zij voornamelijk omdat zij op dit moment nog volledig op steenkolen draaien en aardgas dan inderdaad een grote CO2 beperking is, maar niet de uiteindelijke stap voor 2050. Zij zullen nog sneller deze overgang moeten doen dan wij. De heer Hoppenbrouwer: Daar was ik mentaal al op voorbereid, want mijn college gaf dat in de fractie ook terug. Dus dank voor de bevestiging, maar ik laat hem toch even staan, zodat we dat wel beseffen. Er zit flexibiliteit in deze notitie, dus het gaat goed, maar we moeten ook in de gaten houden, dat we niet te hard van stapel lopen en dat we niet al te emotioneel met onze landgenoten in Groningen mee leven. Het is een vreselijke situatie, maar ik heb wel het idee dat we nu een beetje het beste jongetje van de klas zijn. Dat was het. De heer Dieleman, interruptie: Dat wordt heel vaak geroepen in het duurzaamheidsdebat, dat Nederland het beste jongetje van de klas is. Maar als ik kijk naar de staatjes, dan doen wij het echt nog helemaal niet goed. Dan hebben we nog een enorme slag te maken met elkaar. Dat we het beste jongetje van de klas willen zijn, is gewoon niet waar. We hebben gewoon echt nog heel erg veel te doen. Als we heel lang alles voor ons uit blijven schuiven, want in het buitenland gebeurt er ook nog van alles, dan gaat het eindeloos duren en dan gaan we nooit die stappen zetten. De heer Hoppenbrouwer: Dit is natuurlijk wel koren op de molen en ik ga hier niet de Tweede Kamer over doen, ondanks dat ik wel die behoefte bijna zou hebben.

Maar het beste jongetje van de klas, dat zijn we niet, dat ziet u in die staatjes. Prima, maar wij leggen de lat op een aantal punten, stikstof, PFAS, extreem hoog. Ik wil hier niet de rechtse bal uithangen, misschien een beetje, maar we moeten wel even oppassen. We leggen de normen zo hoog. Ik denk toch, meneer Dieleman, dat we toch het beste jongetje van de klas zijn. Dat was het.

De heer Duk, GL: Laat ik ermee beginnen te zeggen dat ik erg blij ben dat Lansingerland met deze visie de eerste stappen zet naar de noodzakelijke energietransitie. Inderdaad noodzakelijk. Zoals in het klimaatakkoord is afgesproken, zullen de gemeenten de regie voeren naar een aardgasvrij Nederland. Bij dit gezamenlijke doel zijn drie jaartallen van belang. 2050, het jaar waarin Nederland geheel klimaatneutraal dient te zijn. 2030, het jaar waarin de CO2 uitstoot in Nederland moet zijn gehalveerd. En nog dichterbij, 2022, het jaar waarin de gaskraan in Groningen dicht zal gaan. Hierna zijn we voor een groot deel afhankelijk van landen zoals Rusland als we aardgas blijven verbranden. Aan de hand van deze jaartallen en de genoemde doelstellingen van een aardgasvrij land in 2050 zal ik de plannen beoordelen. Er is nog veel onduidelijk over landelijk beleid en over eventuele subsidies waar onze inwoners en ondernemers gebruik van kunnen maken. Daarom denkt onze fractie, dat het verstandig is dat ons college ervoor kiest om pas in 2030 bestaande wijken geheel van het gas af te halen. Dit betekent wel dat veel van onze inwoners de hogere kosten voor buitenlands of biogas na 2022 zullen moeten betalen. Geld en gas, dat via de schoorsteen in rook op zal gaan. We verwachten dat velen van hen niet tot 2030 zullen willen wachten en al eerder van dat gas af zullen willen stappen. De gemeente zal in haar rol als regisseur deze initiatieven zoveel mogelijk moeten ondersteunen. Maatschappelijk draagvlak is bij deze transitie van groot belang, te snel of juist te langzaam willen gaan kan dit draagvlak schaden. Gras gaat niet sneller groeien door eraan te trekken, maar moet wel ruimte krijgen als ze wil groeien. Ook de keuze voor de eerste drie wijken kan onze fractie ondersteunen, vooral omdat de meerderheid van onze fractie in deze wijken woont en graag snel van het gas af wil stappen. Maar ook de verdeling over de kernen en de verschillende uitdagingen en kansen in deze wijken en de kennis die hiermee kan worden opgedaan spreken ons aan. Met deze wijken is voor een deel van onze inwoners ongeveer bekend wanneer en hoe zij van het gas af zullen gaan, maar voor een groot deel van onze inwoners is met deze visie deze informatie nog niet bekend. Is de wethouder het met ons eens, dat de periode van 11 jaar, waarmee bewoners van deze drie wijken is gemeld, dat ze in een wijk wonen waarin ze van het gas worden afgesloten als minimum moeten gelden? En dat op het moment dat in Groningen de gaskraan dicht gaat voor al onze inwoners en ondernemers duidelijk moet zijn wanneer zij mogen verwachten dat ook zij van het gas af kunnen. Wat betreft de woningen lijkt het gas dan wel kort maar groen. Helaas zijn er in deze visie twee grote kale vlakten. Hoe en wanneer gaan onze bedrijventerreinen van het gas af? En nog belangrijker: hoe gaat dat bij de glastuinbouw? Het college zegt in deze visie: op gemeentelijk niveau beschrijven we met deze transitievisie m.b.t. warmte hoe we als gemeente onze warmtevraag op een aardgasvrije en duurzame manier kunnen gaan invullen. Dit beperkt zich dus niet enkel tot de bebouwde omgeving. 80% van onze warmtevraag komt uit de glastuinbouw. Een steeds groter deel komt verder van de andere bedrijven. Met deze visie is de warmtevraag voor zo'n 10% beantwoord. GL verwacht dan ook in het komende jaar een uitbreiding waarmee deze woonwarmtevisie een integrale warmtevisie wordt. Ik hoop dat de andere fracties deze verwachting ondersteunen. Het idee van L3B om ook naar de visies van andere gemeenten te kijken ondersteunen we van harte. Regisseurs geven ruimte waar dat kan, maar zullen de teugels strak moeten houden en altijd een premièredatum voor ogen moeten houden. 2050 lijkt nog ver weg, maar is dichterbij dan de introductie van Windows 95. Dus er is snelheid nodig. Hartelijk dank.

De heer Xhemaili, PvdA: PvdA, last but not least. Het valt me op, dat de PvdA de laatste tijd heel vaak wordt geciteerd en gequoteerd. Vandaag deed de heer Jumelet dat, een paar weken terug deed de heer Markus dat. Dat doet me deugd. Dus we worden wel degelijk gehoord, ook in de oppositie. Wat de PvdA betreft, liggen er twee degelijke plannen. Twee visies die goed zijn uitgewerkt, met name de bodemvisie. Op zich staan wij achter de kansrijke wijken, die zijn benoemd in de visies. Met verschillende uitdagingen aan te gaan om pilots te starten om van gas los te raken. Echter, we hebben nog wel een tweetal vragen. Hoe groot is het draagvlak onder de burgers in het algemeen en zeker de burgers in de pilotwijken? Ik kan me herinneren dat bij de eerste beeldvormende avond er vrij veel weerstand was. Men wist niet waar men aan toe was. Men wist niet dat het alleen maar een visie is, dat er nog niets is vast gelegd. Ik vraag me af in hoeverre burgers worden meegenomen. Hoe worden zij überhaupt geïnformeerd? Bij de tweede beeldvormende avond kwamen burgers aan het woord, die in het panel hebben gezeten, de focusgroepen. Wij vinden er geen verslag van terug, van de tweede meeting. Komt dat nog of gaat dat niet meer gebeuren? Een tweede vraag sluit aan op de vraag van de heer Dieleman. Wij maken ons erg veel zorgen over de energiearmoede, want wij denken dat de energietransitie heel veel geld gaat kosten en dat niet iedereen dat kan betalen. Niet elke burger heeft een dikke beurs. Dus wij vragen ons af: hoe gaat het college dat realiseren en ook de minder bedeelden onder ons daarin mee trekken? Dank u wel.

De voorzitter: Ik hoor o.a. communicatie, betaalbaarheid, glastuinbouw, bedrijven.

Wethouder Abee: Op de weg hier naartoe werd ik gevraagd het vooral kort te houden. Dat is altijd makkelijk als er een heleboel vragen gesteld zijn. Dat kort houden zal heel goed kunnen als ik inderdaad de lijn volgt, die de heer Van Harn gekozen heeft en in mijn bescheiden mening ook wel een juiste is. Op hoofdlijn een visie, die er wel degelijk in zit. Dan kun je je afvragen: ja, een visie, er zit ook een praktisch deel in. Als er geen praktisch deel in zit, dan is het bij wijze van spreken ook weer niet optimaal. Zoals de heer Van Harn het beschreef, waarbij hij aangaf: we zijn in het proces bezig, dit zijn goede stappen om te verkennen, of de mogelijkheden die we op dit moment zien, vanuit een visie die we beschreven hebben wat de mogelijkheden in onze gemeente zijn, vanuit een visie die we beschreven hebben over hoe ons woningbestand erin zit, dat we op weg gaan, verkennend, nog niets te besluiten, ja besluiten dat we deze richting gaan verkennen, om met het draagvlak wat alle mensen hebben, genoemd ook, daadwerkelijk aan de slag te gaan. Als er nou één onderwerp is, wat doorspekt zit in dit hele stuk, is dat juist draagvlak. Als we dat ook aangetoond hebben door inmiddels twee sessies gehad te hebben, ook heel bewust voordat het in de politieke arena hier terecht kwam, juist bewoners te betrekken, niet vanuit betweterigheid omdat we alles weten, want dat weten we gewoon niet. Dat weten ze elders in Nederland niet en dat weten wij ook niet. Daarom gaan we op weg in een onderzoekstraject, waarin we burgers niet gaan vertellen: u gaat het zus en zo meemaken. Nee, we gaan een traject in, ook dat is in lijn met het coalitieprogramma, maar dat lijkt me raadsbreed meer dan wenselijk, waarin we juist proberen op basis van kennis, voortschrijdend inzicht, ook over 10 jaar en ook over 15 jaar, met het mee nemen van burgers, zodat burgers gewoon zelf gaan inzien en zelf het feestje kunnen meemaken. We hebben eerder transities gehad, denk aan de centrale verwarming naar het aardgas toe. Die werden door heel veel mensen juist als positief beleefd en als een kans zagen. Ik kan me nog herinneren dat mijn ouders de centrale verwarming aanlegden, niet vanuit het idee: wat zullen we eens met ons geld doen, maar er bewust voor gespaard hadden. Ze waren trots als een aap, dat die centrale verwarming er was, zoals alle mensen daaromheen in een positief proces zaten. Kortom: draagvlak is de essentiële factor om dit te laten slagen. Niet alleen in Lansingerland, maar in heel Nederland. Als het gaat om de glastuinbouw, ja, er is een warmtetransitieproces afgesproken in heel Nederland. In heel Nederland is dat niet voor de glastuinbouw voorzien. We doen daar niets gek. De warmtetransitie richt zich op dit moment op de gebouwde omgeving, op woningen. Hebben wij geen oog voor glastuinbouw? Nee, breek me de klomp. De heer Van Harn geeft het niet voor niets aan en ik heb het een aantal keer teruggekoppeld in deze commissie, dat wij natuurlijk volop bezig zijn in een lobbyachtige sfeer om ervoor te zorgen dat die leiding oost of dat die havenwarmte hier komt. Als u dan vraagt: wanneer was dat dan de laatste keer, dan kijk ik op mijn horloge, het is inmiddels laat, maar dat is precies 8 uur geleden, in een sessie in de Maassilo in Rotterdam, waar we weer eens met de gedeputeerde en een aantal andere collega's vanuit het Oostland gepleit hebben voor de belangen. Daarnaast lopen er in persoonlijke contacten soms gesprekken met de juiste stakeholders, en ik kom nogal eens iemand tegen bij Eneco en bij Stedin, om te kijken hoe we grip kunnen krijgen op die materie. De heer Duk, interruptie: De wethouder noemt nu allemaal overleggen met stakeholders. Hij heeft het op dit moment over de glastuinbouw, maar ik zie nergens als stakeholders LTO of een andere belangenbehartiger van de glastuinbouw staan. Wethouder Abee: Ik probeer juist uit te leggen, dat het twee aparte trajecten zijn. Dat de warmtetransitie in heel Nederland gaat over de gebouwde omgeving, over woningen. Niet heel Nederland heeft glastuinbouw. Ik probeer juist aan te geven dat we met die glastuinbouw met een zeer intensief traject bezig zijn, dat we ons verenigd hebben in Oostland-verband, dat we daar het lobbystelsel doen, dat we met LTO in gesprek zijn. Alleen, dat gaat buiten dit kader om. Je kunt alles aan elkaar koppelen. We zien het als twee aparte trajecten, die natuurlijk later op elkaar invloed zouden kunnen hebben, dat je de warmte van de één voor de ander kan gebruiken. Allicht. De heer Duk, interruptie: De wethouder schrijft in deze visie: op gemeentelijk niveau beschrijven we met deze transitievisie warmte hoe we als gemeente onze warmtevraag op aardgasvrije en duurzame manier kunnen gaan invullen. Daar valt dus wel de glastuinbouw en de industrie onder. Wethouder Abee: Dan hadden we in het stuk moeten schrijven: op het terrein van de woningen. Ik bedoel: we zijn volop bezig. Het is aan u te beoordelen. Ik kan het niet garanderen, zeg ik ook richting de heer Van Harn, ik kan de uitkomst natuurlijk niet garanderen, dat die leiding over oost het belangrijkste is. Ik weet niet of die over oost gaat. Het gaat erom dat wij warmte krijgen in ons gebied. Dat is de essentie. Of die dan via midden komt of op een andere manier, maar dat zult u ook bedoelen. Het gaat erom dat we dat krijgen. Dat geldt ook voor bedrijventerreinen. Daar hebben we inderdaad op dit moment onze focus niet op, omdat we daar bij bedrijventerreinen nog geen grip op hebben. Dat komt omdat bedrijven heel divers zijn. Er zijn bedrijven, die nauwelijks iets gebruiken en bedrijven, die heel veel gebruiken. Dus dat zal een aparte opgave worden, maar neem van mij aan: een olifant inslikken of een kleiner diertje in één keer doorslikken dat gaat vaak heel pijnlijke gevolgen hebben, want je moet ook een olifant in stukjes opeten. Ik begrijp dat een aantal mensen me niet kan volgen, maar je zult dingen moeten gaan knippen. Wat we nu doen, is knippen op de woningbouw. Wat ik constateer is, dat juist de fracties die zo graag concreet willen zijn de meeste vragen oproepen en dingen aan elkaar willen gaan knopen die er juist

voor zorgen dat die start, die we voorzichtig willen maken rondom drie onderzoeksgebieden, waarbij Eneco heel positief is over Bergschenhoek, om die vraag maar gelijk te beantwoorden, begonnen is. De heer Dieleman, interruptie: Een terecht verwijt kan ik altijd hebben, maar in dit geval maakt de wethouder het veel ingewikkelder dan het is. Vrijwel alle fracties in deze zaal hebben net expliciet uitgesproken dat ze achter de aanpak van de wethouder staan. Maar ze hebben ook aangegeven, dat er nog wel raakvlakken in zitten. Het gaat er niet om, dat die nu aan elkaar geknoopt moeten worden, maar dat die later worden meegenomen. De wethouder zegt nu: jullie maken het heel ingewikkeld hier in deze zaal. Dat is niet het geval. We geven gewoon wat tips mee voor de toekomst. Wethouder Abee: Dan zou ik inderdaad heel kort kunnen zijn. Waar, dat er zaken later aan elkaar verknoopt moeten worden, dat we moeten kijken wat de glastuinbouw voor woningen kan betekenen en de woningen voor de glastuinbouw. Vanzelfsprekend gaat dat plaats vinden. We hebben overigens op blz.7 in de visie iets geschreven over de glastuinbouw, voor zover u denkt dat we dat vergeten zijn. Er zijn verschillende trajecten. Nu hebben we het primair over de warmtetransitie voor de woningen. Daarin specifiek voor ons in beeld gebracht, wat dat voor onze gemeente betekent. Ik zeg ook richting de heer Dieleman: natuurlijk zullen we proberen te kijken wat er in andere gemeenten wordt gedaan. Ik ben uitgenodigd voor een landelijk congres eind deze maand in Eindhoven om daar vanuit de gemeente, schijnbaar vond men het interessant wat we hier doen, een verhaal te houden op een congres. Maar ook daar vinden allerlei uitwisselingen van werkgroepen plaats van kennis. Over Purmerend heb ik nog niet kunnen lezen in Binnenlands Bestuur. Ik was nog zo vervuld van dat andere artikel, dat ik daar nog niet aan toe gekomen ben. Vanzelfsprekend. Mocht u goede ideeën hebben, zoals u noemt Purmerend, dan houden we ons zeker aanbevolen. De voorzitter: Er is nog een aantal vragen. Kunt u daar even op ingaan. Wethouder Abee: Ik had zomaar het idee dat ik al vragen aan het beantwoorden was, maar ik begrijp dat dat niet zo beleefd wordt. In de richting van de heer Van der Stad: het tweede punt kon ik niet helemaal volgen. Dat lag volledig aan mij, maar misschien kan hij die zo nog even herhalen. Er is een aantal punten rond biomassa centrales. Daar zijn we ons aan het heroriënteren op dit moment m.b.t. wat dat betekent. Ik heb daar zelf ook een opvatting over. Gezien landelijk wat er speelt is het belangrijk om ook hier te kijken wat dat betekent naar de toekomst toe. We hebben er inmiddels wel een aantal. Die liggen vrij ver, gelukkig, van de bewoonde wereld af. Dus dat wordt allemaal meegenomen. Ik heb zomaar het gevoel dat daar een vrij duidelijk antwoord op termijn van komt. De energie coöperaties, ook de heer Julemet had het daar over, en de energieloketten, dat is iets wat we bij de energiecoöperatie hebben neergelegd. Juist om ervoor te zorgen dat er draagvlak is. We betalen dat overigens wel. We doen daar ook in mee, we proberen ze te stimuleren. Dus eens dat dat veel aandacht moet hebben, maar juist is het primair die energiecoöperatie die daarin het voortouw neemt. Ik kijk snel over mijn lijstje heen. Rondom de bodeminformatie ben ik wat terughoudend, dat kan ik op dit moment niet overzien. Als het nodig is zullen we daar op inzetten. Maar zeker als u eind 2020 noemt, ben ik er wat terughoudender in. De omliggende gemeenten, daar hebben we contacten mee. Gisteren heb ik iets voorbij zien komen, waar andere gemeenten iets rondom geothermie aanvragen, dan moeten wij daar ook altijd op reageren, dus die afstemmingen zijn er. Dat doen we ook in het FES gebied, waar ook mogelijkheden onderzocht worden, in samenwerking of afstemming met Pijnacker-Nootdorp. Dat gebeurt allemaal. Als het gaat om de RES. Ja, die RES geeft vooral een indicatie aan van de warmtevraag die er voor woningen van elektriciteit in de toekomst is. Daar probeert die RES antwoord op te geven in regionaal verband om te kijken wat er in dit gebied dan nodig zou zijn. Daar proberen we dan ook op in te spelen. Als het gaat om de bewonersbijeenkomenst: ik heb die als meer dan positief ervaren. Natuurlijk zijn er altijd mensen, die er zeer sceptisch in zitten. En terecht, want het zijn ingrijpende dingen. Maar dat is wat anders dan negatief. Het is heel goed als mensen kritisch zijn, want we zullen ze ook moeten overtuigen en mee moeten nemen. Het zal een gezamenlijk iets zijn en uiteindelijk moeten bewoners het grotendeels ook zelf doen. Dus ik ben daarover helemaal niet sceptisch. Terecht, er zijn altijd mensen of groepen die enthousiast voor zijn of enthousiast tegen. Die zullen we ook moeten mee nemen. Maar de overgrote meerderheid kwam daar met een positieve insteek luisteren naar hoe het proces in elkaar zit en wat ze te verwachten hebben en wat hun rol daarin zou kunnen zijn. Ik zou dat voorbeeld van het snel groeiende gras nooit meer durven noemen, maar ik ben blij dat de heer Duk daar weer over begint. Ik ben het met hem eens: die 800 woningen, ja, dat is maar een rekenmodel. Het wordt dus echt een gigantische opgave om ooit die inhaalslag te maken, want dan moet je ineens naar duizenden woningen per jaar gaan. De toekomst zal uitwijzen of dat mogelijk is, of er mensen zijn om dat te doen, of de techniek er is. Maar eens, we zullen zo snel mogelijk moeten acteren en zorgen dat we in ieder geval niet achteraan lopen en de geschiedenisboeken ingaan als de gemeente die als laatste de transitie voor elkaar heeft gekregen. Maar helemaal de eerste zullen we ook niet worden, omdat we juist praktisch en vanuit de bewezen techniek willen gaan. De heer Xhemaili had het over weerstand, daar heb ik over gesproken. Daar wilde ik het bij laten. De heer Duk, interruptie: De wethouder was ook gevraagd of hij de termijn die nu voor deze drie wijken geldt, waarin de inwoners worden geïnformeerd ook voor de andere wijken binnen de gemeente zou willen aanhouden. Wethouder Abee: Die probeer ik te snappen. Ik zoem nu in op drie wijken. Dat is waar we nu mee aan de slag gaan. Ja, we hebben op dit moment nog geen zicht op andere wijken. De heer Duk: Laat ik het dan verhelderen. De rest van de wijken zal op een gegeven moment ook

van het gas af gaan. Wij hechten er heel erg aan, dat die op tijd worden gemeld, wanneer dat gaat plaats vinden en op welke manier ongeveer. Het klimaatakkoord zegt dat in 2021 voor alle wijken zo'n plan moet bestaan. Is de wethouder het me eens, dat we dus nog werk hebben voor het eind van volgend jaar? Wethouder Abee: Er is gruwelijk veel werk voor het eind van volgend jaar. Ik ben het met u eens, dat we mensen tijdig zullen moeten meenemen. Gelukkig zitten we voor in het traject, zoals ook door een aantal opgemerkt is. We zitten ver voor de deadline, dus dat traject zullen we zeker mee nemen. Mensen zullen zo compleet mogelijk moeten worden geïnformeerd. Daarom is het juist zo belangrijk, dat we een stap maken richting mogelijke praktische uitvoering. De heer Xhemail, interruptie: Ik heb nog een tweetal vragen. Hoor ik de wethouder nou zeggen dat binnen die wijken voldoende draagvlak is voor deze pilots? Daarnaast vroeg ik me af: gaan we van gas los verplichten in de wijken? Op welke termijn gaat dat gebeuren? Hoe gaat het er financieel uitzien voor mensen met geen grote beurs? Dank u wel. Wethouder Abee: Dat zijn vragen die relevant zijn, maar niet voor dit moment. De heer Meester maakte daar een opmerking over, daar heb ik tegen gezegd: natuurlijk. Daarom hebben we ook zo'n fonds ingesteld. Dat hoeft gelukkig niet vanuit de Enecogelden. We hebben nu afgesproken, dat wij in staat zijn om € 5mln apart te zetten voor een revolverend fonds. Dat moet u nog allemaal definitief besluiten, omdat we nog moeten laten zien welke voorwaarden er allemaal aan zitten. Dan zal je natuurlijk moeten kijken, om energiearmoede te voorkomen, ook daar hebben we het over gehad in diezelfde sessie. Bij energiearmoede heeft de overheid juist een taak om te voorkomen dat mensen met een smalle beurs het slachtoffer worden en dat daarin onredelijkheid is. Ook daarin denk ik dat we stappen te maken hebben. Dank u wel. De voorzitter: Volgens mij heeft u antwoord gegeven op een aantal vragen m.b.t. betaalbaarheid, maar dat hoor ik zo wel.

Tweede termijn

De heer Van der Stad, D66: Al mijn vragen zijn eigenlijk wel beantwoord. De wethouder vroeg zich nog af wat mijn vraag 2 was, maar dat ging over de RES en die is beantwoord.

De heer Machielse, VVD: Bedankt voor de beantwoording, wethouder. Wat ons betreft een hamerstuk.

De heer Van Harn, CDA: Ook voor het CDA is dit een hamerstuk.

De heer Jumelet, WIJ: Het risico, ik heb 3 minuten. Waar ik toch nog een keer aandacht voor wil vragen, want ik vond dat de wethouder eigenlijk een beetje rondom dat energieloket, dat we dat uitbesteden aan de energiecoöperatie, en ik ga daar toch een stap in verder, wat de VVD niet zo apprecieerde. Ja, de rol van de gemeente, in de zin van regisseur, maar ook om te faciliteren. Ik heb er geen antwoord op en ik weet ook niet hoe dat eruit zou moeten zien. Maar ook een soort onderzoeksopdracht voor onszelf. Hoe ga je nou zorgen dat je de regie goed kan voeren als gemeente? Met name op dat individuele niveau mensen te overtuigen en om mensen te helpen om die stap te maken. Dat zal geen eenvoudige zijn, want je gaat letterlijk achter de voordeur komen bij mensen, want mensen moeten echt een keuze maken die grote impact heeft. De vergelijking, die u maakte, met het verleden aan het aardgas gekoppeld worden, daar zat een grote winst van comfort en dergelijke aan. Nu zie je dat er een alternatief moet worden geboden voor het comfort wat we hebben. Dat kost een hoop geld. Ik denk zelf dat het een hele grote klus wordt om mensen te overtuigen. Dan hebben we het niet over de Hoppenbrouwers van deze wereld, maar ook in bredere zin, van mensen die zeggen dat het toch een hele opgave is en wat dat nou betekent. De suggesties zijn al gedaan. Betaalbaarheid gaat verder dan alleen de lagere inkomens. Ook bij de midden inkomens, want uiteindelijk vraag het toch grote investeringen, met name in de eigen woningen. Ik denk dat we dat niet moeten onderschatten, we zullen daar oog voor moeten blijven houden. Het is al vaker gezegd: laten we alsjeblieft zo snel mogelijk van start gaan, want dat is het belangrijkste voor vanavond. Wat ons betreft is het een hamerstuk in de komende vergadering.

De heer Dieleman, CU: Ik kan van alles gaan herhalen uit mijn eerste termijn, maar dat lijkt mij nergens voor nodig. We hebben wat aandachtspunten mee gegeven voor de verdere uitwerking. De wethouder is daar voor een deel op ingegaan, voor een deel neem ik aan dat hij dat mee neemt als hij hiermee aan de slag gaat. Wat ons betreft kunnen we nu gewoon van start en kunnen we dit afhameren in de volgende raadsvergadering. Dank u wel.

De heer Hoppenbrouwer, L3B: Ik sluit me aan bij de tweede zin van de heer Jumelet: laten we het maar gewoon doen. Ondanks dat ik nog steeds van mening blijf, dat het niet echt een visie is, maar een uitvoeringsplan. Ik heb mijn knopen al geteld. Als iedereen nu denkt dat het een hamerstuk is, dan ga ik er geen bespreekstuk van maken, want ik vind het gewoon een kwestie van doen. Ik hoop alleen dat de wethouder nog wel even op een X-moment, hoeft niet vanavond, aangeeft wanneer dat integraal met die glastuinbouw aan de orde is. Het staat in het coalitieakkoord en een aantal partijen hebben wel even gehamerd, het staat op blz.7, dus eens dat u er aandacht aan hebt geschonken, maar het is wel als een

kip over de kippensoep, om maar even een Hopsiaanse uitspraak te doen, ook in de commissie ruimte. Wat ik in mijn eerste termijn verzuimd had te zeggen is dat wij konden instemmen met de drie wijken die zijn aangewezen. Dank u wel.

De heer Duk, GL: De warmtevisie zou volgens het klimaatakkoord duidelijkheid moeten geven voor alle wijken binnen de gemeente. Dat zie je ook bij andere gemeenten, die nu al wel zo'n visie hebben liggen. GL verwacht binnen de termijn, die staat voor het schrijven van de warmtevisie, deze duidelijkheid geschept kan en zal worden door het college. Is het college van plan om een vergelijkbare visie te schrijven voor de rest van de warmtevraag? Wanneer mag de raad deze verwachten? De wethouder geeft aan dat de glastuinbouw buiten de scope van deze visie ligt, maar we vinden toch dat pagina 7 wel erg weinig is vergeleken met de backbone, die in het collegeakkoord staat. Uiteraard deelt GL de mening van de PvdA en CU, dat warmtearmoede moet worden voorkomen en we zijn blij met de woorden die de wethouder hierover heeft gesproken. Dank u wel.

De heer Xhemaili, PvdA: Wat de PvdA betreft een hamerstuk, maar toch wil ik de wethouder op het hart drukken om draagvlak te blijven creëren en de burgers goed te betrekken. Het is wel degelijk een ingrijpende verandering wat eraan gaat komen, dat verdient ook de aandacht voor burgers in het algemeen. Niet alleen bij de focusgroep, maar heel erg breed de burgers mee nemen om hen stap voor stap voor te bereiden voor deze verandering. Dank u wel.

Wethouder Abee: Als het gaat om de concrete vraag: gaan wij op zeer korte termijn al die andere wijken doen? Dat is wel onze wens, onze inzet. Kan ik dat garanderen? Nee. Dat heeft te maken met de praktische inslag die we hebben. Dat we juist iets willen leren van deze drie wijken. Maar het blijft de inzet om conform hetgeen wenselijk is. De heer Duk, interruptie: Hoor ik hier nou uit, dat de wethouder pas in 2030, als deze wijken klaar zijn en dus de kennis opgehaald is, dan pas met de volgende wijken aan de slag wil gaan? Wethouder Abee: Nee hoor, dat hoort u mij niet zeggen. Natuurlijk zijn wij volop in de breedte bezig. Alleen ik heb geprobeerd, met het voorbeeld van de olifant, iets aan te geven, dat je ergens moet beginnen. Gelukkig, een aantal mensen roept nu ook, vanuit L3B en WIJ: we moeten aan de slag. Dat is precies wat de bedoeling is van deze concretisering van de visie. U doet echt de gemeente tekort als u denkt dat de samenhang met de glastuinbouw niet gezocht wordt. Natuurlijk, ik denk dat we juist volop bezig zijn met die glastuinbouw, dat volop in beeld hebben. Natuurlijk moeten er later cross overs gemaakt worden, allicht. We komen niet helemaal uit een ei, om het zo maar te zeggen. U doet ons echt te kort als u denkt dat die glastuinbouw onvoldoende mee genomen wordt. Het is juist een heel apart traject wat we geprobeerd hebben in te zetten. Daarmee wil ik aangeven, dat ook wat in het collegeprogramma staat, ook over de glastuinbouw, natuurlijk integraal wordt mee genomen, maar je moet eerst wel weten wat de besluiten binnen de glastuinbouw worden om iets integraal te kunnen afwegen. De heer Duk, interruptie: Mocht onze fractie de indruk hebben gewekt dat wij dachten het niet mee genomen werd dan willen we dat hier weerleggen. Maar ik denk dat de raad wel graag een visie hierover wil behandelen en duidelijkheid wil hebben hoe de inzet is en hoe we hiermee verder gaan. Wethouder Abee: Vanuit het college hebben we aangegeven hoe wij denken dat de nabije toekomst eruit ziet. Als u dat anders ziet, dan heeft u daarvoor de middelen. Wij denken dat dit een verstandige stap is, een praktische stap is en het meeste draagvlak bij bewoners ophaalt. Als u dat anders ziet, dan moet u daar concrete voorstellen over doen. Dank u.

De voorzitter: Ik concludeer, dat het voorstel als hamerstuk behandeld kan worden in de raad.

De heer Jumelet: Punt van orde. We komen donderdagavond ook bijeen. Kunnen we deze twee punten niet donderdag behandelen? De voorzitter: Dit is een ordevoorstel. Gaan we het nu doen of donderdagavond. Nu? Oké nu.

6.b Verordening dode gezelschapsdieren Lansingerland

De heer Alsemgeest, WIJ: Moet ik iets over dode dieren zeggen? Wij gaan hier gewoon mee akkoord. Dit is een hamerstuk voor ons.

De heer Van der Stelt, CDA: Ja, ik heb ook de eer om iets over dit onderwerp te mogen zeggen. Eigenlijk heb ik nog een kleine technische vraag, maar ik durf het bijna niet te zeggen. Ik probeer het toch nog maar even. Ik heb het verhaal gelezen. Het ziet er allemaal heel technisch uit. We moeten dit doen. Het is allemaal heel begrijpelijk. Maar begrijp ik nu uit dit verhaal dat, en ik bedoel het niet lullig, om het maar even zo te zeggen. Maar stel, je hebt een dode goudvis, dat die dan ergens moet worden aangeboden? Of mag die door het toilet of in de tuin begraven worden? De voorzitter: Het kan natuurlijk ook over een hond of ander dier gaan. De heer Van der Stelt: U heeft natuurlijk volkomen gelijk, maar de serieuze ondertoon van mijn vraag is: hoe wordt dit gehandhaafd en hoe luidt de communicatie?

De heer Kampinga, VVD: In het verlengde daarvan: ik weet niet beter dan dat we sinds 2013 helemaal geen geldige verordening hebben. Dan is het eenvoudige antwoord: we moeten deze verordening zo snel mogelijk vast stellen, want we leven in zonde.

De heer Muis, D66: Wij zijn akkoord. Hamerstuk.

De heer Hofman, CU: Van hetzelfde.

Mevrouw Zwinkels, L3B: Hamerstuk.

Mevrouw Citterbartová, GL: Ook voor ons een hamerstuk.

De heer Xhemaili, PvdA: Prima voorstel. Hamerstuk.

Wethouder Fortuyn: Het klopt inderdaad wat de heer Kampinga zegt. We hebben daar eigenlijk geen verordening voor. We hadden er wel eentje, maar die was eigenlijk verlopen. Het is een bevestiging van de bestaande verordening. Zoals u weet: als er dode dieren zijn, worden ze vaak in de tuin begraven, want het is vaak een huisdier waar het hier om gaat. We bieden de mogelijkheid aan om het niet door het toilet te spoelen, ook niet langs de kant van de weg neer te leggen, maar bij voorkeur bij de aangewezen plekken aan te bieden, zodat wij de destructie kunnen doen.

De voorzitter: Het e.e.a. gehoord hebbend, een hamerstuk.

6.c Grenscorrectie Hordijklocatie met Rotterdam

De heer Alsemgeest, WIJ: Betreffende de grenscorrectie eigenlijk geen vragen. Afgezien van het feit dat ik bij punt 1.6 in het raadsvoorstel tegen kwam dat nog een aantal bewoners van Wildersekade ook daarbij behoren, 10 t/m 18. Zij hadden daar geen problemen mee. Maar nou blijft er een stukje over, wat toebehoort aan de Bonfut nummer 29. Als ik het goed lees, maar zeg maar als dat niet zo is, dan is dat een stuk openbare weg, dus eigenlijk een stuk van de Wildersekade of een stuk van Bonfut, met de ten noorden gelegen berm, die dan eigendom is van die persoon daar en die dan niet tot de grenscorrectie gaat toebehoren. Dan denk ik: hier gaan we nog eens over struikelen in de toekomst. Ik denk dat we dat moeten zien te voorkomen, dat dat stukje gewoon eigendom van de gemeente moet worden op welke manier dan ook. Maar ik zou graag van de wethouder horen hoe dit precies in elkaar steekt en wat hij daar misschien aan denkt te doen.

De heer Van Harn, CDA: De fractie van het CDA kan van harte instemmen met deze grenscorrectie met Rotterdam.

De heer Machielse, VVD: Hamerstuk.

Mevrouw Zwinkels, L3B: Hamerstuk.

De heer Dieleman, CU: We hebben hier vaker over gesproken. Het is gewoon een hamerstuk.

Mevrouw Citterbartová, GL: Hamerstuk.

De heer Xhemaili, PvdA: Een hamerstuk, maar ik had wel een vraag. In de tekst staat over de eigenaren van de Wildersekade 10 t/m 18, dat we daarmee in gesprek zijn. Hoe staat het daarmee?

Wethouder Fortuyn: Even inzake de vraag van de heer Xhemaili. Dat ging over nummer 10 t/m 18. Daar hebben goede gesprekken plaats gevonden met de bewoners. Het betreft 3 woningen en een loods. Het zijn meer nummers, maar het zijn 3 woningen en een loods. Daar is ambtelijk overleg bij geweest. De bewoners hebben aangegeven blij te zijn om betrokken te blijven bij de gemeente Lansingerland, want het is inderdaad een rare uithoek om dat niet te doen. Dus daarin hebben wij met hun en de gemeente Rotterdam overeenstemming kunnen bereiken. Dat stukje land langs de Bonfut is een mini strookje, echt een heel klein strookje en het is particulier eigendom. Daar doen we niets actief aan. Gebruik van de weg is gegarandeerd. Het is een stukje, maar we hebben er verder geen last van en met dat stukje grond gaat ook niets gebeuren. We kunnen het uiteraard opnemen in de grenscorrectie, dus ik wil wel moeite doen voor dat kleine stukje. Wie gaat het maaien straks? Dan krijg je allerlei gezeur, dus ik laat het gewoon opnemen in de grenscorrectie. De heer Alsemgeest, interruptie: Het gaat mij niet zozeer om dat stukje gras, wat misschien gemaaid moet worden. Het gaat mij erom, dat de grenscorrectie nu met een inham over de weg heen loopt en dat die weg niet ons eigendom is. Dus de beste man van nummer 29 zou er tol kunnen gaan heffen, in de slechtste zin van het woord. Wethouder Fortuyn: U weet wat het kost

om een tolhek te plaatsen, dus daar zou ik niet aan beginnen. Ik denk dat dit even opgenomen moet worden. De heer Dieleman, interruptie: Ik waardeer altijd zeer de voortvarendheid van wethouder Fortuyn, maar we kunnen niet zomaar even een stukje grond, waarvan de eigenaar zegt: nee ik wil dat het in die gemeente blijft, even nog in de grenscorrectie vloten. We hebben hier al een keer eerder over gesproken, we stellen binnenkort de grenzen vast zoals ze er nu in staan. Ik snap niet zo goed hoe nu weer een stukje grond toegevoegd kan worden. Wethouder Fortuyn: Het staat dit plan niet in de weg, want het is een grenscorrectie die met de Hordijklocatie te maken heeft, met een groter geheel. Over dit kleine stukje wil ik best wel even contact opnemen om te kijken of het mee genomen kan worden, om het in de definitieve grenscorrectie ook zo op te nemen. Zo simpel wil ik het voorstellen, maar we kunnen er een apart voorstel van maken en ook de gemeenteraad Rotterdam erover laten beslissen, maar dit is in goed overleg met de eigenaar in te passen. De heer Dieleman, interruptie: Maar als de wethouder dit wil, dan moet dat ook langs de gemeenteraad van Rotterdam, want een grenscorrectie kan alleen maar als twee gemeenten daarmee instemmen. Nogmaals, ik waardeer zeer de voortvarendheid van de wethouder, maar ik denk dat het helemaal niet kan. Deze grenscorrectie moet in deze maanden ongeveer worden vast gesteld, zowel in als op de Coolsingel, zodat we dit kunnen gaan doen voor 1 januari volgend jaar. Wethouder Fortuyn: Dat zeg ik. Het voorstel wat hier voor ligt, staat dat niet in de weg. Dat stukje mini grond is apart. Voor alle duidelijkheid. De grenscorrectie die nu voor ligt bevat al die woningen, dat stuk 10 t/m 18, het deel waar het ook om gaat, wat heel belangrijk is, ook in de uitvoering met die huizen, noem maar op, de adressering. Die gaat gewoon door. Ondertussen kijk ik of we het kunnen mee nemen in een latere uitvoering, want we krijgen meer grenscorrecties. Om deze mee te nemen.

De voorzitter: Het e.e.a. gehoord hebbend, een hamerstuk.

7a. Actualiteiten uit het college

De heer Van der Stelt, CDA: Ik heb eigenlijk één vraag of opmerking. Het betreft de A16, het onderzoek onderliggend wegennet, waar ook een verwijzing wordt gemaakt naar de brief, die is gestuurd. Ik vind dat daarin nogal luchtig wordt gedaan over het effect van de A16 op de N209. Ook onder verwijzing van: ja, op een aantal punten was het al druk. Ik ben benieuwd hoe de wethouder daar tegenaan kijkt en hoe dit verder in de bestuurlijke overleggen een plek krijgt, vermits hij dat met me eens is, dat er wel degelijk zorgen moeten zijn over de effecten op de N209.

De heer Machielse, VVD: Steun voor het verzoek van collega Van der Stelt. Een klein verzoek nog aan het college. We hebben hier twee brieven, die dateren van 7 november, waarin melding wordt gemaakt van nog plaats te gaan vinden activiteiten op 6 november, waar de raad voor uitgenodigd zou zijn. Ja, dat heeft niet zo gek veel zin meer, als de publicatiedatum later ligt. Graag daar even op letten, maar daar hoeft ik verder geen reactie op. Dank u wel.

De heer Duk, GL: Er is met de raad afgesproken, dat er in dit agendapunt ook eens in de zoveel tijd aandacht zou zijn voor de voortgangsrapportage duurzaamheid. Ik heb dat tot nog toe nog geen één keer langs zien komen. Nu zit de wethouder hier, dus ik hoop dat hij dit in een volgende vergadering mee kan nemen.

Mevrouw Citterbartová, GL: Ik heb een vraag over de uitspraak van de Raad van State in de voorzieningszaak van de stichting Stop geluidsoverlast HSL. Die is geweest op 2 november. Mijn vraag is naar de reactie van de wethouder in de zin van: is er nog iets wat de gemeente in dit dossier kan doen?

Wethouder Fortuyn: In het kader van de vraag van de heer Van der Stelt over de N209. U heeft de onderliggende documenten kunnen lezen. Daarin wordt aangegeven dat de capaciteit van de N209 in de nieuwe berekeningen met de aanzuigende werkingen tot 80% van zijn capaciteit komt. Dat staat erin. Men voorziet wel wat knelpunten rond de Kulk ontstaan, die dubbele uitvoer en dubbele invoer. Daar wordt wel bestuurlijk aandacht voor gevraagd ook bij de provincie, want er is natuurlijk de bestuurlijke afstemgroep. Het tweede punt speelt natuurlijk mee, de N471. De Groene Boog en Rijkswaterstaat zijn gevraagd om daar naar een wat structurelere oplossing te zoeken. In beide gevallen is de constatering zoals die is in het rapport, maar het is niet zo dat de aandacht daarmee verslapt is. Dat wil ik even hier gezegd hebben. De heer Van der Stelt, interruptie: Expliciet wordt ook verwezen naar de Kulk, dat daar wat meer problemen kunnen ontstaan. Maar de rest van de N209 richting Bleiswijk en de A12, daar wordt geen aandacht aan besteed. Wat volgens mij veronderstelt dat het daar geen problemen gaat opleveren. Wethouder Fortuyn: Excuus. Het is de aanzuigende werking, die heeft zowel een aanvoer- als een afvoercapaciteit. Maar eens, zo gauw het gaat regenen, dat maak je nu mee, en als je dan richting Bleiswijk en de A12 gaat, dan begint het nu al op te lopen in de bocht bij Bleiswijk. Dat klopt. Daar zal ik ook mijn aandacht wel aan gaan geven, want dat zie ik nu zelf ook, omdat ik in die richting woon. Ik loop ook de fuik in. Het is nogal simpel. Maar ik ben het wel met u eens. Er wordt met allerlei scenario's

rekening gehouden en zo gauw het gaat regenen heb je een probleem. Dat ben ik het helemaal met u eens. Maar het heeft de aandacht, ook de N471. Het laatste woord is er nog niet over gesproken. T.a.v. mevrouw Citterbartová over de HSL. Ja, er is vorige week een uitspraak gedaan door de Raad van State. Die is zelfs wat eerder gekomen dan gepland. Het was 7 november gepland en het is 2 november gekomen. De testritten, zoals die aangevraagd zijn door ProRail, zijn goedgekeurd. Men vond het een zwaarwegend belang om het testen van de treinen toch te laten plaats vinden, want het heeft nogal impact op de treinenloop ook naar de toekomst toe. Ook voor het materieel en voor de veiligheid. Dat hebben ze laten wegen. Aankomende maandag ben ik ingeboekt met nog 10 andere sprekers, om tijdens de hoorzitting in Den Haag op I&W ons woord aldaar te doen. Dan is het afwachten wat ze met de zienswijzen doen.

De voorzitter: U heeft ook de voortgangsrapportage omgevingsvisie gekregen. Een aantal zit in de klankbordgroep, dus dat wordt gevolgd. Dan duurzaamheid. Ik heb van de wethouder begrepen dat er niets te melden valt. Als er wat te melden valt, zal hij dit dus doen. De heer Duk, GL: Dit bevreemdt mij ten zeerste. Betekent dat dan dat in al die tijd dat we deze afspraak hebben nog niets is gebeurd? Anders zou er toch iets te melden zijn?

7b. Actualiteiten uit de commissie

Geen opmerkingen.

7c. Verbonden partijen

Geen opmerkingen.

8. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Wij zijn aan het eind van deze vergadering gekomen met deze agendapunten. We gaan aanstaande donderdag verder. Er is al één rondvraag binnen gekomen. Mocht u nog een rondvraag hebben, stel hem dan, dan kunnen we hem donderdag mee nemen. Bij deze schors ik de vergadering. Dan gaan we donderdag vrolijk verder met Wilderszijde. Voor 24.00 uur thuis. Welterusten.

De vergadering sluit om 23.45 uur.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.